

Administrația
Tipografie:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nerancate cu se primosou. Manuscrise nuse re-
trimite!

Birourile de abonamente:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primosou în Viena
Budapesta: M. Haasenstein & Voiger
(Otto Haas), J. Schickel, Alois
Bernard, M. Duka, A. Oppel, J. Dom-
berger; în Budapesta: A. V. Gold-
berger; în Franckfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garnitură de o solonă 8 cr.
și 50 c. imbra pentru a pu-
blioaer. Publicări mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 13)

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dă. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I. pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruță în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună exemplară 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamente câtă și
inserțiile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 73.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă 31 Martie (12 Aprilie).

1891.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVÂNIEI”

Cu 1 Aprilie 1891 stilul vechiu
se deschide nou abonament, la care în-
vitată pe toți amicii și aprinătorii țării noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrația „Gazetei Transilvâniei”.

La jubileul Academiei Române.

Brașov, 30 Martie v.

Poimâne își va serba Aca-
demia Română din Bucuresci ju-
bileul de 25 de ani dela întea-
meierea ei.

Luni, în 1 Aprilie v. anul
curent, se împlinesc adevărat
douăzeci și cinci de ani, de când s'a
publicat decretul Locotenentei
domnesci a Principatelor Unite
Române, prin care se aprobă re-
glementul pentru formarea „So-
cietății literare române”, din care
s'a făcut Academia de astăzi.

Încă de pe la anul 1860 băr-
bații învețați ai Românilor, pē-
trunși de dorul de a-și ridica
neamul lor, s'au gândit la în-
ființarea unei societăți de soiul
acesta, care să se ocupe cu știința
și cu cultivarea limbii naționale.
Generoși bărbați cu dare de mână
au destinat sume însemnate în

interesul culturii limbii române.

Încă sub domnirea principelui
Cuza, ministeriul cultelor și al
instrucțiunii publice a publicat
diferite concursuri literare pentru
a se face un dictionar român și o
gramatică română, cari însă
n'au avut rezultatul dorit. De
aceia de pe la 1865 s'a lucrat
în numitul ministeriu regulamen-
tul pentru formarea unei societăți
literare române, care să fiă me-
nită a lua în mână săvârșirea
mării opere a gramaticii și a glo-
sarului limbii române. Regula-
mentul însuși arată ca deosebită
chiamare a societății literare ro-
mâne: de a determina ortografia
limbii române, de a elabora gra-
matica limbii române și de a în-
cepe și realiza lucrarea dictiona-
rului român. Totodată a pre-
vedut regulamentul, ca socie-
tatea să se formeze de membri
din toate provinciile locuite de
Români, pentru-că era vorba de
cultivarea limbii tuturor Româ-
nilor; căci, precum dăse ferici-
tul ministru Ștefan Golescu cu
ocasiunea inaugurării solemnele
a societății literare române: „Nu
poate fi dorință mai legitimă și
mai iertată pentru membrii ace-
leiași națiuni, ori cum Dumnezeu
ar fi despărțit o politicesce, decât
de a-și cultiva limba națională,
tesaur, care nu este putere o-
menescă, care se-lă ia dela un
popor.”

După regulamentul memorat,
avea să fiă prima întrunire a so-
cietății la 1 August 1866, dēr
în urma unor pedeci, ce s'au
ivit în anul acela, ea a fost
amânată pe anul următor.

Diua de 1 August 1867 a
fost diua mare și solemnă,
când s'a deschis în mod oficial
în sala Ateneului Român „So-

cietatea literară română” de cătră
ministrul Ștefan Golescu.

Acesta, după ce arată, că So-
cietatea este și rămâne indepen-
dentă și liberă, și că ea va dis-
pune neatârnat de fondurile adu-
nate până atunci, ce i s'au pus
la dispoziție, dăse cătră membrii
societății: „Pe lângă asemeni fon-
duri materiale, d-vostre primiți
astăzi dela națiune un deposit
de o valoare neprețuită: *limba
română*; se nu uitați nici un
minut, că acest sfânt deposit
primit dela străbuni trebuie să-l
lăsăm urmașilor noștri români,
despulberat și poleit, cum se
despulberă și se poleiesce o sculă
străbună, dēr întreg și neatins.
Representanți ai limbii române
din toate unghiurile pe unde Tra-
ian și Aurelian au plântat vul-
turii Romei, cugetați mai ales
cu îngrijire de a nu despărți prin
limbă pe popor de clasele culte,
căci limba nu este a unei clase, ci
a națiunii!”

Er la apelul reprezentantului
guvernului, între aplause sgomo-
tose și îndelungate răspuse învê-
țatul ardelean Timoteiu Cipariu
dicend între altele:

„Națiunea română a venit la
cunoștința poziției, ce i se cu-
vine între națiunile Europei; na-
țiunea română de aici înainte va
fi solidară pentru corpul întreg
și nu voru mai fi partide meschine,
cari se ne desunesc dela unul
și același scop solidar. Până
aci patria română, limba și na-
ționalitatea, n'au fost călcată de
Huni, Slavi, Turci și alții. Am
început a ne elibera patria, am
început a ne elibera limba. Să
continuăm și să terminăm... So-
cietatea literară va îngriji, ca limba
română să scape de tot de jugul
despotismului, sub care de secol

a gemut. Ea va îngriji pentru
păstrarea unității limbii române
în toate provinciile locuite de Ro-
mâni. Ea îi va reda forma curată
națională română pentru ca să
figureze cu totă demnitatea între
și lângă surorile ei de origine la-
tină. Ea va pune fundamentul
pentru una literatură adevărată
națională, corectă în espresuni,
corectă în forme, lără care nici o
literatură nu poate merita de a se
chiama literatură.”

A fost o adevărată sărbătoare
pentru totă Româniimea inaugu-
rarea societății literare și primirea
însușită, ce s'a făcut în Bucu-
resci membrilor ei sosiți din toate
părțile, pe unde lui Dumnezeu ia
plăcut să-i împartă pe Români.

Acum după 25 de ani, în care
interval din modesta societate li-
terară s'a făcut strălucita Aca-
demiă română, a căreia activitate
a adus rōde atât de frumoșe
pentru cultura limbii și pentru is-
toria noastră, care astăzi posedă
un număr întreit de mem-
brii distinși în toate ramurile li-
teraturei și ale științelor, și dis-
pune de mijloce îndecite pentru
ajungerea scopurilor sale mărețe,
sărbarea jubilară, ce se va face
poimâne în Bucuresci, este ase-
menea o serbare a tuturor Ro-
mânilor.

Salutăm dēr cu căldură înaju-
nul acestei mari solemnități pe
membri învețați ai Academiei Ro-
mâne, cari sunt adunați acolo
din toate țările locuite de Români
pentru a pune în veci trainică te-
meliă limbii și cugetării române;
îi salutăm cu iubire frățescă do-
rind ca stăruințele lor nobile
să aibă insușit și înmîtit resul-
tatul acela măreț, la care au țin-
tit întemeietorii societății.

Trăiască Academia Română!

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Istoria unei mame.

După Andersen.

O mamă ședea lângă micul ei co-
pil; ea era plină de îngrijire și de frică
că copilul va muri. Acesta zăcea gal-
ben ca cēra, ochisorii îi închisese, res-
pira încet, din când în când întrerupt
de-o rēsuflare adencă, care sēmēna cu
un oftat; ēr mama atunci privea cu
mai mare durere asupra pușorului ei.

Deodată bătu cineva la ușă și în-
lăuntru intră un bătrân sērman, care
se părea că e invălit într'o pătură mare
de cal, căci acesta îl încăldea, și căl-
dura îi cădea bine, fiindcă afară era o
iernă gerosă. Totul zăcea îngropat în
ghiață și în zăpadă, și un vētū aspru
plesnea în față.

Și fiindcă bătrânul tremura de frig
ēr copilul tocmai în clipita aceea adormi-
tă, puse mama la foc bere într'o olă
mică, ca să o încăldească pentru el. Bă-
trânul seșu și încep să legene copilul,
și mama se aședă pe un scaun
lângă dēnsul, privind cu băgare de
sēmă la copilul ei bolnav, care rēsufla
din greu, și ridică mănua lui în sus.
„Nu crești și tu, că copilul meu mi

va rămâne în viață?” întrebă ea. „Bu-
nul Dumnezeu nu va voi să mi-l ia!”

Și bătrânul, care era însuși mōrtea,
dădu din cap așa de ciudat, putea să
însemne tot atāt de bine da ori ba.
Mama își plecă ochii și lacrimile îi cur-
geau pe față. Capul îi era greu trei
zile și trei nopți nu închisese de loc
ochii, acum însă adormi, dēr numai pe o
clipită, apoi se deșteptă tremurând de
frig. „Ce e asta!” strigă ea și se uită
în toate părțile. Dēr bătrânul plecase
și copilul ei nu era nicăiri, l'a dus
bătrânul cu sine. Er într'un colț ti-
căia și ticăia mereu vechiul ciasornic,
plumbul cel mare tocmai ajunsese să
atingă pământul și bum! și ciasornic-
ul se opri.

Dēr sērmana mamă alergă din casă
afară strigând după copil. Afară, în
mijlocul zăpedei, ședea o femeie în vest-
minte lungi și negre, care dăse: „Mōrtea
a fost înlăuntru în casa ta, o am vē-
dūt o fugind cu copilul tēu; se mișca
mai iute ca vētul, și nicodată nu mai
aduce îndērpt, ce au luat odată!”

„Spune-mi pe ce drum a apucat!”
dăse mama „spune-mi numai drumul și
o voi găsi!”

„Cunosc drumul!” dăse femeia
îmbrăcată în negru, „dēr mai înainte

de a țil arăta, trebuie să-mi cânti toate
cātecele ce le-ai cântat copilului tēu.
Imi plac forte tare, le-am audīt mai
înainte, eu sunt nōptea, am vēdūt la-
crimele tale, pe când cântai.”

„Le voi cânta pe toate, pe toate”
rēspuse mama, „dēr nu mă reținea, ca
să o ajung, pentru ca să-mi găsesc
copilul meu!”

„Dēr nōptea ședea mută și liniștită,
atunci mama își frângea mănile, cânta
și plângea, și erau multe aceste cātece
dēr cu multă mai multe lacrimi; și apoi
dăse nōptea:

„Ține te la drēptă și bagă-te în pă-
durea întunecosă de brați, acolo am vē-
dūt o pe mōrtea intrând cu copilul
tēu!”

În adēncul pădurei se încrușau
drumurile și ea nu mai scia încărū să
apuce. Un mōceș se afla acolo, n'avea
nici foi, nici flori, dēr era și-o vreme
rece de ernă și bruma era pe crengile
sale.

„N'ai vēdūt pe mōrtea trecend
cu iubitul meu copil pe dinaintea ta?”

„Da!” dăse mōceșul, „dēr nu-ți
spun, pe care drum a apucat, până
ce nu se vei încălzi mai întâi la inima
ta va să îngheț și să mă faci sloi de
ghiață.”

Ea strânse tare pe mōceș la inima

sa, pentru ca să se potă bine încălzi
și spinii pătrunseră adencă în carnea ei,
așa încât sängele curgea în mar pică-
turi, dēr pe mōceș se iviră tinere frun-
de verzi și el înflori în nōptea frigu-
rosă de iernă, atāt de caldă era inima
mamei amărite, și mōceșul i descrie
drumul, pe care avea să apuce.

După aceea ajunse ea lângă un
lac mare, unde nu se vedea nici o co-
rabiă și nici o luntre. Ghiața de pe el
nu era încă atāt de tare, pentru ca să
potă trece peste ea, dēr nici suprafața
apei nu era atāt de netedă și liberă,
încât să îndrāsnească a trece prin ea
și trebuia să trecă dincolo, ca să-și afle
copilul. Desperată se plecă la pământ
ca să sōrbă tot lacul, și acesta totuși
e cu neputință pentru un om. Dēr
amărita mama se gādea, că potă se va
întempla vr-o minune.

„Nu, asta nu merge!” dăse lacul,
„aide mai bine să ne înțelegem. Slăbi-
ciunea mea e să adun mărgăritare și
ochii tēi sunt mărgăritarele cele mai
strălucite, pe cari le-am vēdūt eu vre-
odată. Vrei ca să ț-i scurg vārsand
lacrimă în mine, atunci te voi trece
dincolo la marea florărie în care locuesce
mōrtea și ține arbori și flori; fīcare
dintre acestea e o viēță de om!”

CRONICA POLITICĂ.

Tóte straturile societății ungurești sunt în ferebere. Le-au pus în mișcare de-o parte proiectul de lege pentru introducerea administrației de stat, de altă parte memoriul studenților români dela Bucuresci, apoi atacurile necurmate ale gazetelor din străinătate și alte necazuri de felul acesta.

În ce privește proiectul de lege pentru introducerea administrației de stat, scimă, că mai ales corifeii din opozițiune au pornit o viuă mișcare, convocându adunări populare în diferite orașe și comitate pentru a protesta în contra noului proiect de lege și a cere păstrarea și mai departe a autonomiei comitatelor. Mișcarea acésta opozițională s'a continuată și în săptămâna acésta în mai multe comitate, cari cu totă hotărârea s'au declarat în contra numirei funcționarilor de cătră stat. Adunarea din Losonc, ținută în 6 Aprilie n., hotărî, ca să se provoace tóte cercurile electorale din țără, ca să se alature la protestul ei. Dér nici uneltele guvernului nu s'au lăsat înderēt, ci pentru a slăbi protestele celor din opozițiune, au primit o contra-mișcare, convocându adunări ca să demonstreze pentru introducerea administrației de stat. Astfel s'a încins între opoziționali și guvernamentalii unguri o luptă, în ale căreia vultori a intrat așa dicându întrégă societate ungurească, afară de tinerime, care însă și ea își are năcazurile ei.

Celū mai mare necaz i-l'a pricinuit tinerimei maghiare memorialul studenților români dela Bucuresci, despre care scimă, că a produs atăta sânge rēu în societatea maghiară peste tot, dér mai virtos tinerimea maghiară de pe la școlile mai înalte este foc și pară, și de când a eșit la lumină memorialul studenților români, nu-și mai află astempăr; toți de tóte părțile se căscesc și chinuesc să nascocescă un contra-memorial, în care să arate, veđi Dómne, că cei ce au scris în memorialul român, că Români de sub stăpânirea ungurească sunt asupriți și nedreptățiți, și că nu li-se măsură cu aceeași măsură ca Ungurilor, au scris minciun și decă nu-i laudă alții pe Unguri să se laude celū puțin ei pe ei și să arate lumei — ceea ce n'a mai putut arăta nimenea până acum — că țără mai blagoslovită ca țera de sub stăpânirea ungurească nu mai găsesol, de ai umbla totū cu opinci de fier și cu bătă de oțel. În scopul acesta se va ține în 16 Aprilie nou o mare adunare de studenți unguri la Buda-pesta, la care

sunt invitați toți academicii unguri din țără.

Diarul din Berlin „Kreuzzeitung“ publică în celū mai próspet număr alū său un nou articol de fond în cauza Românilor ardeleni. „Kreuzzeitung“ dice în acest articol alū său, că stările de lucruri arătate în memorialul studenților dela Bucuresci sunt de așa natură, încât „nu este iertat să rămână nepăsător față cu ele acei politici ai Europei, cari deoc și-au ținut de datorință a veghia asupra lucrurilor, ce s'au petrecut în țerile din peninsula balcanică supuse stăpanirii turcesce și cari acum trebuie să-și întorcă privirea lor și asupra țerilor de sub coróna ungară. Căci pedecile, ce stau în calea definitivei resolvări a cestiunei orientale, astăzi se póte vedé cu ochii, că tocmai așa sunt de a se căuta în Croația și Ardeal, ca și în Macedonia“. Pentru acésta stare de lucruri, fóia berlinesă face răspunđitori pe Evrei și pe Maghiari, despre cari dicu, că stau sub tutoratul Evreilor.

De sine se înțelege, că acest articol alū fóiei din Berlin érá și că trănitu pe cei dela foile unguresce, dér n'au ce face, căci după cum se vede treba, tótă sirguința lor de a ține și mai departe ascunsă adevărata stare a lucrurilor dela noi, nu mai ajută nimic.

Lumea politică europeană încă și acum se ocupă cu asasinatul din Sofia. Unii dicu, că asasinatul acesta a fost pus la cale cu scop de a omori pe Stribulov, de prietini maiorului Panița, care a fost împușcat în véra trecută, și pe care au voit să-lă rēsbune. Alții dicu, că e în joc mâna Rusiei, care vrea cu ori ce preț să facă turburări în Bulgaria.

Nu mult după sévrșirea atentatului, au primit principele Ferdinand, și mama lui principesa Clementina, nise scrisori fără iscălitură, în cari sunt amenințați cu mórte. Mai târziu s'a aflat cine a făcut acele scrisori și anume un slujbaș dela consulatul rusesc din Sofia, cu numele Sochorucov, care a fost și dat afară din Bulgaria.

Impărțări însemnate mai aduce corespondentul din Petersburg al diarului „Berliner Tagblatt“, într'o scrisóre, în care dice că a primit în vizită pe maiorul Benderev. Benderev, care se numesce pe sine oficer bulgar în serviciul Rusiei, declară, că dela 1886 n'a mai călcat pe pământul Bulgari. Elū nu dice că n'a fost părtaș la dețronarea principelui Battenberg, și că n'ar fi stat în legătură cu revoluționari

bulgari, dér tăgăduesce, că ar fi fost părtaș la asasinatul din Sofia. Elū speră, că în curēndu se vor face schimbări în Bulgaria. Sórtea Bulgariei, dice elū, atērnă în tot-déuna dela politica puterilor mari europene.

Se dice, că în grădina din Sofia unde a fost ucis Belcev, se va ridica un monument, care se le aducă aminte Bulgarilor ce au să aștepte dela Rusia. Bănuși, că ar fi sévrșit atentatul, sunt trei macedoneni, despre cari se dice, că au petrecut până în ziua asasinatului în Sofia, avēndu pașapórte turcesci, și apoi au fugit prin Serbia în Austria. Scirile mai nouș ne spun, că principele Ferdinand și principesa Clementina au mai primit încă nise scrisori amenințătoare și iscălite: *Comitetulă executivă*.

Un politician italian vorbind de Italia și tripla alianță a dísu nu de mult: „De la noi atērnă susținerea păcii europene“. Și într'adevăr a avut dreptate, când a rostit aceste cuvinte. Italia e în adevăr un garant bun și de mare preț al păcii, până când va face parte din tripla alianță, ce a încheiat-o cu Germania și Austria. De va ieși din acésta alianță apucându pe altă cale, atunci pacea europeană nu ar mai fi așa sigură. Europa e împărțită în două tabere. Deși Italia e cea mai tineră și cea mai slabă dintre marile puteri ale Europei, totuși are atăta putere militară, încât să facă să precumpnescă tabera aceea, la care se va alătura. Se póte susține, că alianța triplă e mai puternică decât Rusia și Franca, dér îndată ce Italia va eși din tripla alianță, atunci acésta se va slăbi. Nu trebuie ca Italia să se alătore la Franca, ci să stea numai neutrală și alianța nesubscrisă între Franca și Rusia, va deveni un factor hotărît al politice europene. Se încercă de un timp încóce Franca să căștige pe Italia pe partea ei, și anume folosindu-se de crisa economică din Italia, le dice Italianilor: „Vedeți unde v'a adus alianța cu Austria-Ungaria și Germania. Rodul amar al acesteia e răboiul vamal cu Franca, care v'ruinează. Fiți cu minte, și v'rupeti de împărățiile acestea, și ca răspunđă veți căpeta un tractat comercial cu noi, care v' va vindeca tóte ranele. Decă însă nu veți urma sfaturile noastre, atunci veți peri cu totul; noi nu v' vom da de loc mâna de ajutor.“

Așa se plâng și Italianii din opozițiune, că numai alianța triplă a pricinuit Italiei sarcinile și cheltuielile cele grozave de înarmare și au sérăcit-o așa că nu se va scăpa până ce nu va ieși din

alianță. Fostul ministru de învățământ Bonghi a scris o corespondență în diarul din Paris „Gaulois“, în care se dice, că alianța triplă și-a trăit traul și în curēndu nu va mai stăpâni situațiunea Europei; Franca, dice elū, trebuie să recunoscă intențiunile amicale ale Italiei.

Până acum însă nu e lucru hotărît, că Italia în adevăr se va desface de tripla alianță. Ce e drept ministrul președinte italian di Rudini, dá meru să-nțelegă, că vrea să stea în bune și amicabile legături cu Franca, dér adaugă tot-odată că nu se póte despărți de tripla alianță. Cu tóte că Rudini stăruesce la tótă ocașiunea să stea în bune relațiuni cu Franca, totuși elū nu se prea încrede în Francesi.

Intr'o scrisóre din Petersburg, pe care a scris-o maiorul Benderev, dice acesta, că elū și amicii săi nu au putut aștepta nimic până ce alianța triplă sta pe base tari; acum însă Italia se încercă să iasă din alianța triplă, și prin urmare acum, dice li-se ivesce și lor speranța să rēstorne starea actuală a lucrurilor din Bulgaria. — Éť dér la ce ne putem aștepta în casă că Italia n'ar mai vrea să reînviască tractatul de alianță cu Germania și Austria, care espiră în anul acesta.

SCIRILE ȚILEI.

Academia Română. Cea mai înaltă instituțiune română de știință și cultură, Academia Română își va serba în 1 Aprilie v. c. jubileul de 25 de ani al existenței sale. Sērbarea se va face în sala Senatului cu care prilej se va ține o ședință solemnă, la care vor lua parte și M. M. L. L. Regele și Regina precum și A. S. principele moștenitor. M. S. Regina pregătesce o scriere care o va ceti ea însăși. De asemenea d. M. Călugăreanu va face istoricul desrobirii sătenilor și d. D. Sturza va resuma activitatea Academiei în cursul de douăzeci și cinci de ani.

Societate de lectură în Chitihaz. D-lu Stefan Dolga, învățător în Chitihaz, ne trimite o corespondență, din care aflăm, că notarul de acolo, d-lu Nicolau Sērbu, a luat inițiativa pentru a se înființa în Chitihaz o societate de lectură internațională. În scopul acesta a convocat pe ziua de 5 Aprilie n. o adunare, a căreia președinte ad hoc a fost părintele Iosif I. Ardelean, ér notar p. Vasiliu Beleş. S'au înscris 21 de membri români și 20 maghiari; s'au cetit statutele și s'au primit cu

„O, ce n'ăși da, să pot ajunge la copilul meu!“ dice beata mamă cu lacrimi, cari din ce în ce curgeau mai tare, până când ochii ei se cufundă la fundul lacului și se făcură din ei două mărgăritare prețioase; lacul însă o luă pe sus ea și când ea s'ar fi aflat într'un scrânciob, și dintr'un singur avēnt sbură la țermurul celălalt, unde se înălță o casă mare și minunată. Nu putea-i scoi, decă înfățișă un munte cu păduri și cu pesceri, ori că era un lucru lucrat de mână omenescă, dér sērmama mamă nu putu să vedă, căci ochii ei i-se scuseră cu totul de plâns.

„Unde voi puté găsi pe mórtea, care s'a dus cu iubitul meu copil?“ oftă ea.

„Încă n'a ajuns aici!“ dice mama grópei, care avea îngrijirea peste florăria cea mare a morții, „cum ai putut veni aici și cine ț-a ajutat?“

„Bunul Dumnezeu mi-a ajutat“ răspunse ea „elū e milostiv, cum cred că ești și tu! Unde poté găsi pe iubitul meu copil?“

„Dér eu nu-l cunosc!“ răspunse femea, „și tu nu poți vedé — Multe flori și mulți arbori s'au veșejit în noptea acésta, în curēndu va veni mórtea și le va rēșădi! Tu de bună sēmă scii,

că fiecare om, după însușirea lui, își are pomul său flórea sa de viață; ei sunt ea și alte plante, au însă inimă. Chiar și inimele copiilor poté să bată, ascultă la bătăile inimilor, póte o vei recunosc pe a fiului tēu. Ce-m dai însă, decă-ți spun, ce ai să mai faci afară de acésta?“

„Nu mai am nimic de dat!“ dice amărta mamă, „dér pentru tine voi merge până la marginea lumei.“

„Acolo n'am ce face,“ dice femea, „dér poți să-mi dai pērul tēu cel lung și negru, tu de bună sēmă scii că e frumos, și mie imi place! vei căpeta în locul lui, pērul meu alb, și acesta totū e ceva!“

„Decă nu ceri nimic mai mult“ dice ea, „ți-l dau cu bucurie!“ Și ea i dădu pērul ei frumos și negru și căpăta pērul alb al bătranei.

După aceea se duseră în florăria cea mare a morții unde crescú flori și arbori ciudați amestecați unul printre altul. Aici se aflau sub globurile de sticlă hyacinte fine și paeonie cu tulpina gróșă. Aici cresceau plante acuatice unele verzi, altele jumătate vestejite, șerpi de apă se puneau pe ele și raci negri se acătau de cotórele lor. Aici se aflau palmieri minunați, stejari și platan și

apoi earși pētrēnjeli și tymiani înflorit și fiecare flóre și fiecare arbore purta un nume deosebit, fiecare era o viță de om, omul trăia încă, unul în China altul în Grónlanda și peste tótă fața pământului. Aici erau arbori mari în răvare mici, așa de strimorați încât mai că spargeau răvarele; în câte un loc se vedea și câte o gingașă floricică în pământ gras, din tóte părțile înconjurată cu mușchi și bine îngrijită. — Amărta mamă se plecă asupra plantelor celor mici și ascultă cum bate în ele inima omenescă, și între milioane recunosc pe aceea a copilului ei.

„Acésta e!“ strigă ea și întinse mâna peste o floricică albastră de Crocus, care se pleca de tot vestejită într'o parte.

„Nu te atinge de flóre!“ o dojeni bătrana, „stai aici și îndată ce va veni mórtea, pe care de mult o aștept, apoi nu o lăsa să smulgă plante. Amenință-o cu aceea, că vei face asemenea cu celelalte plante, prin acésta ea va fi îngrijită. Ea e răspunđătoare înaintea lui Dumnezeu, că fără de voia lui se nu se smulgă nici una!“

Deodată șueră prin sală un vânt rece ca ghiața, și mama cea órbă puté să simță că era mórtea care s'apropia. „Cum ai putut afla drumul aici?“

întrebă mórtea, „cum ai putut să ajungi aici mai iute ca mine?“

„Sunt mamă!“ răspunse ea.

Și mórtea întinse lunga ei mână spre gingașă floricică, ea însă ținu mâinile de-asupra ei apărându-o, însă plină de temere ea să nu atingă vre-o fóie. Atunci suflă mórtea asupra mânilor ei și ea simți că suflarea ei e mai rece ca vântul celū rece, și mâinile-i cădură obosite.

„Tu nu poți face nimic în contra mea!“ dice mórtea.

„Dér Dumnezeu póte!“ răspunse ea.

„Eu fac numai ceea ce vrea el!“ dice mórtea. „Eu sunt grădinarul lui! Eu iau tóte florile și pomii săi și-i rēșădesc în grădina cea mare a raiului, în țera necunoscută, însă cum cresc ele acolo și cum e acolo, nu m'e ertată să ț-o spun!“

„Dă-mi copilul înapoi!“ dice mama și plânga și se ruga.

Dér deodată apucă ea cu fiă-care mână două flori frumoșe de lângă ea și-i strigă morții: „Îți voi smulge tóte florile, fiindcă sunt desperată!“

„Nu te atinge de ele!“ strigă mórtea, „tu dic că ești nenorocită, și acum vré să faci și pe o altă mamă totă așa de nenorocită —!“

puțină modificare. Acum se așteaptă aprobarea din partea ministerului. Pentru acesta d-lu Dolga exprimă recunoștință d-lui notar, despre care ne mai spune, că a cumpărat pentru școlarii români un steag cu 15 fl. și în unire cu d-nii preoți de mai sus, a stăruit cu multă rălă în înființarea școlii românești de fete de acolo.

Nouă ni-ar fi părut mai bine, decât Românii din Chitihazi ar fi înființat o asemenea societate de lectură numai ei de ei, și se nu se fi amestecat cu străinii, căci pățania de toate zilele ne învață, că în împrejurările de astăzi un asemenea amestec mai tot-deuna are urmări triste pentru noi.

Din Ghiladă primim o corespondență, alu căreia autoru se plânge, că pe când în comuna multă mai slabe și mai mici ca Ghiladul se dau producțiuni, se aranjează concerte etc., pe atunci Românii din Ghiladă nu dau mai nici un semn de viață, cu toate că comuna Ghiladă numără aproape 5000 de locuitori. Omenii așteaptă, ca frunțașii poporului român din Ghiladă să ia inițiativa, căci în fapte bune și laudate poporul bucuros îi va urma.

Dar pentru biserică. D-lu Vasiliu Bașiota, jude r. de tribunal în pensiune și avocat în Abrud, a dăruit pentru biserică română gr. c. din Ponorelă optă parcele de pământ și o casă de lemnă aflată pe teritoriul acelei comune. Pentru acest dar frumos, d-lu Nicolau Coroiu Ponoreanu, preot în Ponorelă, în numele său și alu comitetului parohial de acolo, exprimă pe această cale sincera mulțumită și recunoștință marimosisului dăruitor.

Resultatul introducerii tarifului pe zone. De când s'a introdus tariful pe zone pentru căile ferate, comunicațiunea a devenit multă mai viuă și venitele căilor ferate s'au sporit în măsură neasemnată mai mare, ca mai înainte. Astfel în anul 1888, când încă nu era introdus tariful pe zone, au călătorit pe căile ferate ale statului cu totul 5.934.846 persoane; în anul 1890 însă, când peste întreg anul a fost aplicat tariful pe zone, numărul călătorilor a crescut la suma de 15.078.196. Venitele din porto personal au fost în anul 1888 de 7.392.325 fl., pe când după introducerea tarifului pe zone, în 1890, venitele au fost de 11.923.229 fl. De însemnat e, că dela introducerea tarifelor pe zone încoace, venitele merg totu crescând.

Concertul și teatru. Ni-se scrie: „Concertul împreună cu teatru, ce s'a aranjat în 2 (14) Februarie c. cu școlarii din Bănia, a reușit peste așteptare. La fine, d-lu învățătoru Nicolae Bărsană urcându-se pe tribună, în numele său și alu școlarilor mulțami publicului pentru sprijinul dat și apoi începă jocul de Ardelena.“ Se cuvine totă lauda d-lui învățătoru Nicolae Bărsană, la alu căruia îndemnul toate acortea s'au făcut așa bine și nimerit. — Unul dintre cei prezenti.

Atentat cu dinamită la sate. Diarele ungurești spun, că în comuna Măidan din Banat cineva a voit să arunce în aer cu dinamită pe pădurarul de acolo Eduard Dansberg și pe familia lui. În scopul acesta au pus dinamită la ferestrele dela pivnița pădurarului și apoi i-au dat foc; făptuitorii însă n'au cunoscut destul de bine firza explozivă a dinamitei și de aceea nu s'au scitit folosi de ea după cum ar fi dorit. S'a făcut o mică pagubă la casa pădurarului, dăr dinamita nu a fost așezată așa, ca prin esplodarea ei să potă arunca în aer casa pădurarului. E bănuț ca făptuitoru locuitoru George Dragicescu, din cauză că la locuința lui, după cum spun foile ungurești, s'au găsit mai multe materii explozive.

Cutremur de pământ. În seara de 16 (28) Martie c. s'a simțit prin părțile acestea un mic cutremur de pământ, despre care însă, se scrie din comitatul Treiscaunelor, că pe acolo s'a simțit în măsură multă mai mare ca pe la noi; ferestrele s'au cutremurat, unele dintre ele s'au și spart, părții mai slabi dela case au crepat. Cutremurul a produs mare spaimă în locuitori, cari nu-și prea aducă aminte să se mai fi pomenit prin părțile acelea un astfel de cutremur.

Teatru. Măne se va reprezenta opera comică-fantastică în 3 acte „Die lustigen Weiber von Windsor“ de Otto Nicolai.

Serbarea dela 10 Maiu.

Comisiunea însărcinată cu organizarea serbărilor jubileului dela 10 Maiu, s'a întrunit Duminecă la ministerul de Interne și a stabilit ante-proiectul programei acelor serbări. La întrunire a asistat și d. Generalu Florescu. Serbările, după cum am spus se vor ține trei zile.

Diua I.

Dimineța se va celebra o ceremonie religioasă la Metropoliă. Se va face apoi pe bulevardu o

defilare de 30.000 de omeni după care va fi o mare recepțiune la palat.

Se va da la Filaretu un banchet popular și seara orașul va fi iluminat. Se va da o reprezentațiune de gală la Teatrul Național și o serbare de noapte va fi în Cișmegiu. Vor fi marețe focuri de artificii și toate fântănele luminoase vor funcționa.

Diua II.

Mare recepțiune a tuturor primarilor din țară, la Palat; defilarea carurilor alegorice pe bulevard și calea Victoriei. Mare banchet oferit primarilor în sala Teatrului Național. A doua serbare de noapte în Cișmegiu.

Diua III.

În diua a treia serbarea se va face la Băneasa, unde publicul va fi transportat cu vagonete Decauville.

La întorcere vor fi la șosea curse și jocul florilor (bataille des fleurs).

Mare banchet popular la ipodrom, și seara focuri artificii monstre cum nu s'au mai vădit în Bucuresci.

F de notat, că carele alegorice se vor datori inițiativei private. Fiă-care corporația își va avé carul său propriu, care va fi construit și decorat de ingineri și arhitecți.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Din Comitatul Timiș, 27 Martie v. 1891. (Protopresbiteratul Vârșeșului).

În 24 Martie v. c. s'a ținut în orașul Vârșeșu sinodul protopresbiteral ordinat alu tractului Vârșeșu sub presidența O. D-nu Ioan Popovici, protopresbiter. După ce s'au desbătut obiectele puse la ordinea zilei, s'au făcut mai multe propuneri din partea membrilor sinodali. Cea mai însemnată propunere este înființarea unei școle și a unei capele române greco-orientale în Vârșeșu. Se știe, că în orașul Vârșeșu sunt mai mulți Români, cari de multă doresc a se despărți de coreligionarii lor Sârbi, sub a căroră stăpânire ierarhică au stat până acum. În scopul acesta s'au înputernicit Prea O. D-nu protopresbiteru tractualu, ca împreună cu inteligența română din loc să însemne pe toți Românii, cari doresc a se împreuna cu corpul națiunii române, din care au fost smulși de timpurile și stăpânirea vitregă, și la cel mai de aproape sinod să arate consemnarea acelora.

Totu în această di s'a dat în orașul Vârșeșu un concert împreună cu teatru, de cătră corul plugarilor români din comuna Mercina, sub conducerea plugarului de acolo Nestor Miocă cu următoarea programă: „Motto“, „Tătarul“, „Cântec de primăveră“, „Românca“, „Marșul economilor“, și

„Junimea parisiacă“; apoi piesa teatrală „Paradisierul său Florin și Florica“.

Esecutarea acestei programe variate a succedut spre mulțumirea publicului adunat, ceea ce s'a dovedit prin aplausele publicului, cari numai voiau să înceteze. Cu deosebire a plăcut piesa „Românca“, care a trebuit să se repeteze mai de multe ori, precum și „Junimea parisiacă“, care asemenea a trebuit repetată.

Ce se ține de piesa teatrală, a fost jucat de minune. Dacă nu șiam, că joacă nise plugari, dău așa fi creșut, că sunt nise actori de profesiune. Mimica și toate mișcările corpului au fost la locuții lor și bine esecutate. De aceea a și secerat merit aplause domnișora Emilia Popovici din Mercina, travestită în Florica cu haine țărănești. Nu mai puțin a fost aplaudat și d-lu Nestor Miocă în Florin. Asemenea bine a jucat rola lui Colivescu coristul David Sculiciu.

Una am să observ, că actorii și coriștii, cari acompaniau pe actori în câtecele lor, nu trebuia să se tot mize pe după culise; apoi bina trebuia să și-o întorcă așa; ca publicul să fi ferit de a vedé toate preparațiunile actorilor.

Peste tot luat, atât concertul, cât și teatrul a reușit peste așteptare. Succesul moral e mare. Nise plugari, cari lăsând cornele plugului apucă lira și delectăză un public pe cât de ales, pe atât de mestecat, deorece au fost și Nemiș, Unguri etc., sunt nise dovedit destul de strălucite despre destoinicia și capacitatea Românilor.

Nu mai conducători și voi să fiă, apoi toate se pot face. Comuna Mercina e fericită în această privință, deorece are mai mulți conducători adeverați. Intre aceștia locul primu îl ocupă Prea O. D-nu protopresbiteru Ion Popovici, carele ori unde și la totă ocaziunea caută la înăvuirea și înaintarea acestui cor, care numai la inițiativa Domniei-Sale și a fiului D-sale, d-lu Alexandru Popoviciu, administratoru protopresbiteral în Orașu, s'a înființat și s'a pus pe basă solidă. De aceea osana astorfel de conducători: er corului îi dicit: numai înainte pe calea ce a-ți apucat.

La reușita atât de splendidă a acestui concert, a contribuit foarte mult și tinerul de mare speranță candidat de avocat d-lu Petru Tîepenegă, carele când e vorba de vr'o cauză națională românească, totu-deuna se află între rândurile prime a luptătorilor. Oratoru mare și Român bun, de aceea națiunea sperăză multu dela D-sa.

Ferendianul.

„O altă mamă!“ dîse sërmana femeică și scăpă îndată florile din mână.

„Etă, ochii tîi!“ dîse mórtea „i-am pescuit din lac, luceau atât de frumos. Nu șiam, că erau ai tîi. Ia-i înapoi, sunt mai limpedi, ca mai înainte; uită-te în fântăna adîncă, nu de parte de tine. Îți voi spune numele la amîndouă florile, pe cari ai voit să le smulgi, și vei vedé totu viitorul lor, totă viața lor omenescă, vei vedé, că ai voit să strici și să nimicesc!“

Și ea se uită în fântăna. Bucuriă cerescă o cuprinse, când vedu cum unul ajuns a fi o binecuvîntare pentru lume, când vedu, cătă fericire și bucuriă răspîndea elu. Ea privi și la fața celui altu — era un lanț de grijă și de nevoi, jale și miserie.

„Și una și alta este voia lui Dumneșu!“ dîse mórtea.

„Care dintre ele e flórea nenoroiciei, și care a binecuvîntărei?“ întrebă ea.

„Asta nu țî-o spun!“ dîse mórtea, „atata însă cel puținu trebuie să afii, că o flóre dintre aceste a fost a copilului tîu, era ursită copilului tîu, pe care tu ai vedut'o, viitorul propriului tîu copil.“

Atunci strigă mama plină de gróză:

„Care dintre florile aceste a fost copilul meu! Spunemi, mântuesce pe cel nevinovat. Mântuesce-mi copilul de totă miseria! Mai bine du-lu cu tine! Du-lu în împărăția lui Dumneșu! Uită lacrămile mele, uită rugămintele mele și totu ce am dîș și am făcut!“

„Nu te înțeleg!“ dîse mórtea, „vrîi să-ți dau copilul înapoi, ori să mă duc cu elu acolo, de unde nu mai este întorcere?“

Atunci își frîngea mama mâinile de durere, cădu în genunchi și se rugă lui Dumneșu. „Facă-să voia ta, nu a mea, că a ta e cea mai bună. Nu mă aud! Nu mă aud!“

Și-și plecă capul pe peptu. Mórtea însă se duse cu copilul ei în țera necunoscută.

trad. de Corneliu.

ÎN URZICĂ.

Ilustrațiune din viața sêrbescă dela sate de Milutin Trbić.

— De ce, tu Perso, n'ai venit ieri puținu la ședătoare?

— Ni-a crepatu calul, se veđi, calu întregu, sănătosu, s'a întinsu odată și... a fostu gata. La mine nu e lucru curat... noptea se deschidă ușile dela o-dăiță de sine, cióra sare din stogu în

stogu, er tu soii... împrejur de stoguri... apoi mai deunăzile nepotelul lui Moșu-Gavrino a vedut ceva alb pe după paiele noastre, da a vedut, chiar alb, alb și întinsu, er ieri, ecă, a crepatu calul; apoi se fi fostu barem vr'o mârțogă, d'er era calu întregu cum se cade... alb și cu stelă negră în frunte, apoi ca de focu, calu de minune...

— Aha sciu, Zvezdan alu vostru, sciu, sciu... l'au lovită — uciă-lu crucea, ba d'eu așa-i. Da fosta-i la Baba Caranfila... ea și șie... toate țî-le va spune. Se veđi, la mine cum a fostu: Mai înainte de asta nu mi se prea păre de curcile mele cum imi crepau. Ce se mă sciu face, unde se mă sciu duce, decâtu la ea? Și apoi se veđi, ghicesce... „noră-ta este — imi dîce ea — care portă vina, curcile tale toate voru peri, tu ești tare de inimă luțo, d'er caută și-i incurcă ițele,.... dă-i de urmă, dîce, ia scuipat, apoi unu firu de pîr și trage-lu prin trestia, apoi cu trestia cu totu bagă-lu în mormentu necunoscutu, peste două săptămâni ai gâtat'o cu nora-ta.“

— Și tu luțo ai încercat asta?

— Am încercat da, d'er Caranfila dîce, că asta nu merge totdeuna; ci numai în ochii Vinerei tinere, când ese luna... colo pe la miezul nopții...

— Așa, așa, ai dreptu, și nora-mea povestese, că Baba-Caranfila, i-a dat unu inel de ceră, împletit cu pîr de flăcău, pe când era ea încă fată. „Ia dîce, inelul ăsta, și uită-te prin elu mai înteu la lună, în ochii Vinerei tinere, apoi la pat și vei vedé dîce, pe cel care-ți este ursit.“ Și ecă că chiar l'a vedut în vist, l'a vedut pe feciorul meu, vedut și nu glumă, căci — ursitul ei...

— Apoi ce-mi dîcea seca*) Deva despre bărbatul ei cel d'ânteu. M'a bătut dîce, m'a ruptu, m'a învinețit, ce n'a făcutu cu mine?... a ajunsu tréba și la județu încatu mi s'a și urtit de atata umbletu, er eu, du-te la Baba Caranfila. „Ajută-mi, babă Caranfilo, mă omoră bărbatu!“... „E lucru ușor asta!“ dîse ea. „La din pîrul lui, bagă-lu în gura bróșei, și cöse-o cu ață, ș'apoi sub pământu cu ea. Când va oacăi bróșca asta, atunci își va mai deschide și elu gura.“ Ea așa a și făcutu și ce se veđi, bărbatu-său după două săptămâni fu sub pământu... venindu din cărciumă a cădu într'o grópă de unde nu s'a mai sculat.

— Ei, multe se petrecu în lume.

*) seca=surată.

Literatură.

„Amicul copiilor“, revistă pentru copii (cu ilustrații). Directori: Z. C. Arbure, St. Basarabeanu. Colaboratori: B. P. Hașdău, Elisée Reclus, Th. Speranță. Al. Vlahuță, I. L. Carangial, Ionu Gherea, Elena Proca, Ionu Nenițescu, Adela Andrei, Ecaterina Z. Arbore, etc. Editor—proprietar: D. I. Cerbureanu. Anul I, Nr. 1. Cuprinsul: Portretul lui Iulie Hașdău, cu o biografie. — Ce este mărta, de Iulia B. P. Hașdău. — Smărăndița Rătă, de Z. C. A. — Revărsarea riului Roșu, de X. — Țiganul și ursița, de Th. Speranță. — Jumătate Ursu (basm), de Th. Speranță. — Șaradă. — Probleme etc.

Revista „Amicul Copiilor“ are de scop crearea unei literaturi române de copii. Redacția face apelul către profesori, părinți și a. se vină în ajutorul acestei folositoare și trebuincioase încercări. Revista „Amicul Copiilor“ apare de două ori pe lună, la 1 și 15 în fascicul de câte 24 pagini 8° și va conține nuvele, națiuni, basme, anecdote populare, peșii, istorioare, călătorii, articule de științe naturale, probleme istorice, matematice și de gramatica română, șarade etc. Prețul abonamentului este pentru Austro-Ungaria pe un an 4 fl. v. a. Redacția și administrația București, strada Berzei, Nr. 59

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Viena, 11 Aprilie. Intr-o conferență, ce au ținut-o partidele la ministru-președinte Taaffe, s'a stabilit o înțelegere între ele cu privire la alegerea presiului și a comisunilor.

Berlin, 11 Aprilie „Post“, care până acum ca organ agrar, a atacat cu pasiune tractatul comercial cu Austro-Ungaria, se întorce și-l laudă acum cu entuziasm. Scirea despre călătoria Țarului la Berlin e neîntemeiată. Scirea îngrijitor a diarului „Hamburger Nachrichten“, că Rusia voiesce să facă un atac în spre apus, e exagerată.

Roma, 11 Aprilie. In anul acesta se vor face marele manevre ale flotei italiene, pe marea mediterană, unde nu s'au mai făcut de 20 de ani încoco.

ECONOMIA.

Sămănatul și aratul.

Cea dintău sămănatul, ce se face primăvera, este a ovășului. Acesta se sămănează îndată ce s'a sbită bine pământul, la sfârșitul lui Martie sau la începutul lui Aprilie.

Pentru cultura ovășului încă e bine, decât se facă trei arături, două însă trebuie făcute în totu casul: ogorul de toamnă, ca să degere și să se îmbunătățească pământul peste érnă, și apoi sămănatul primăvera. Unii dintre plugarii noștri s'au datat a face pentru cultura ovășului o singură arătură, de aceea apoi trebuie să se mulțămescă cu unu secerișu atât de slabu de ovășu. Agrii sămănați cu ovășu sărăcescu mai tare, ca cei sămănați cu altu soi de bucate, de aceea în anul următoru trebuie gunoiți cu bălegar, sau trebuie lăsați în ogor, ca să mai odichnescă.

După ovășu și înainte de sămănatul cucuruzului, este de a se sămăna orzul și bobul. Pentru cultura acestor plante ajungu două arături: ogorul toamnă și sămănatul primăvera. Nu putem din destul recomanda plugariilor noștri și cultura acestor cereale mai cu deadinsul, ca până acum, căci nu ceru atăta lucru și aducă unu folos mare în economiă. Cu deosebire bobul, pe lângă aceea, că e forțe bunu la îngrășarea rimatorilor, mai are și însușirea, că în urma lui se îngrășă și îmbunătățește pământul.

Prima jumătate a lunii lui Aprilie, după călindarul vechiu, este timpul cel mai potrivit pentru sămănatul său pusul cucuruzului; unii dintre plugarii noștri însă pună până la Arminden (profetul Eremia, 1 Mai), der a doua jumătate a lui Aprilie este cam târziu, căci întemplantu-se între timpu secetosu, sămăntele prea întârzie cu încolțirea și creșterea. Pentru cultura cucuruzului plugarii noștri s'au datat a face o singură arătură, atunci când îl sămănează; pe ici colea am vedut însă, că unii din ei nu se mai mulțămesc cu o singură arătură, ci au început a face două: una toamnă și alta primăvera, și recolta acestor din urmă este cu multu mai bună, ca a celor dintău.

Agricultorii cu experiență au aflat, că pământul numai atunci este priinciosu arătorei, când nu este nici prea môle, der nici prea tare, ci se află într'unu grad de umezela potrivit, pentru ca plugul să pôtă trece cu ușurință prin el, ér pământul după arat

se se pôtă sdrobi de ajunsu cu ajutorul grapei, așa că sămăntele să afe tôte condițiunile de încolțire, creștere și rodire.

Arăturile, ce se fac la lucrarea pământului, sunt de trei feluri: adencă seu afunde, mijlocii și superficiale seu mai pe deasupra. Arături adencă se numesc acelea, cari se fac la o adencime de peste 20 cm, seu două laturi de palmă; arături mijlocii se numesc acelea, cari se fac între 10—20 cm, ér superficiale se numesc acelea, cari nu trecu peste 10 cm, seu unu latu de palmă.

Arăturile adencă se fac de comunu când se ogoresce pentru sămănturile de toamnă seu de primăvera. A face arăturile totu la o adencime, nu este cu sfat, deorece s'ar forma sub pământul arătoru unu strat îndesat din subsol (subpământ), care ar pute fi stricaciosu sămănturilor; de aceea arămă la ogoru mai afund, la întorsu mai pe deasupra, ér la sămănatu trebuie să ne mulțămim cu o arătură de 10—15 centimetri, seu mai bine de unu latu de mână.

Arăturile adencă sunt de mare însemnătate pentru agricultură; prin ele se stirpesc mai bine rădăcinile buruienilor stricaciose; rădăcinile sămănturilor află mai multu locu pentru a se estinde și a se nutri din pământ; sunt mai scutite și de secetă, ca în cele superficiale în cari rădăcinile sămănturilor nu pot străbate destul de afund, prin urmare nu-și pot afla nici locu, nici nutrețu de ajunsu.

Unii din plugarii noștri se cam ferescu de a face arături adencă temându-se, că prin acelea se scote pământu mortu seu nelucratu din subsol, care ar fi vătămătoru sămănturilor, de aceea nici nu prea au holde și cucuruz frumose; plugarii harnici însă nu se ferescu de a face la ogoru arături câtu se pôte de afunde, de aceea și au holde și cucuruz frumose.

In timpul din urmă, în economiile mai mari, s'a introdus și aratul cu puterea aburului seu vaporului, cu ajutorul căruia arăturile se pot face mai adencă, decât cu ajutorul vitelor. In România încă s'a datat plugarii a face nisce arături în mare parte

multu mai afunde, ca pe la noi, pentru ca să aibă rădăcinile sămănturilor umezela de lipsă pe timpul secetei, care acum de căți-va ani n'a prea lipsit nici prin părțile noastre.

Grăpatul Holdelor.

Nu numai în țerile mai înainte în agricultură, ci chiar și pe la noi, pe unele locuri s'a introdus în timpul din urmă o nouă lucrare pentru sămănturile de toamnă, și anume: grăpatul holdelor. Grăpatul holdelor se face în luna lui Aprilie seu la începutul lui Mai, pe unu timp, când pământul este mai multu uscatu, decâtu umeđu. S'a observat adecă de cătră unii plugari harnici și esperți într'ale agriculturii, că holdele peste érnă prind unu felu de scortă la suprafața pământului, care le stringe și nu le lasă să crească și să se desvölte mai repede. Maiorul de Crud a fostu celu dintău, care la anul 1839, după cele observate, a venit la ideia aceea salutară, ca să-și grape holdele. De atunci grăpatul holdelor s'au lătit în tôte țerile agricole, căci s'a constatat, că grăpatul ajută holdelor, ca și săpatul cucuruzelor. Grăpatul holdelor se face în lungul și latul. După grăpatu pôte străbate cu mai multu ușurință atât aerul cât și lumina și căldura, fără de cari plantele nu pot vegeta, ci sunt silite a se vesce și usca.

Cu ocaziunea grăpatului holdelor, unii agricultorii, cari au mai puțină fenațe, au început a sămăna prin ele și trifoiu, care la umbra holdelor, crește și se desvöltă, fără a-le împiedeca pe acelea în creșterea lor, ér după secerese se cosesce dimpreună cu miriștea și se face celu mai bunu nutrețu pentru vite. La unu juger, seu jumătate hectaru de pământ, ajungu 4—6 chilogramme de trifoi. Celu mai bun trifoiu pentru scopul acesta este trifoiul cu flóre roșă.

La noi mai virtosu, unde plugarii nu prea sunt aplicați a-și da copii și la meșesuguri, economii sunt siliți a preface mare parte din fenațele naturale în agrii de sămănat prin ceea ce nutrețul de vite din anul în anul se împușină; sămănându-se însă tri-

Dumneșu e Dumneșu, der cela micu face după cum îl taiă capul. Se dice că Băba Caranfila l'ar avé în o sticlă, e micu — se dice — ca degetarul, micu și negru, apoi rotundu, ér când își destupă ea sticla, apoi își flueră, se înverte peste cap, apoi nici nu-l vedu, nu-l vedu nici de lecu... a peritu, fiă Dumneșu cu noi...

— Apoi ce a făcutu Baba Caranfila cu Mila, nora cumetrului Sovrin! Bărbatul ei s'a dus în cătane, ér ea ténără, verde, remase singură ca cucul tanguindu-se de pe o di pe alta. Așa au trecut trei ani. Feciorii se întorc din cătane, ér elu nicău. Feciorii diceau: e pe mare, departe în lume! Sărmana Mila ce să facă acum? Haid' la Caranfila. — „Ajută-mi Baba Caranfilo, că moru verde de ténără! Fă ce-i face să-lu mai vedu barem odată“... „Lucru ușor“, răspuse Caranfila. „Astută trestia la unu capăt, ér capătul celălalt deschis, pune-lu la gură și în mieđu de nopte di de trei ori: „Vino dragă, pe tine te așteptă draga ta!“ se nu fiu Caranfila, dise, decât nu va veni, măcar să fiă și sub pământ.“... Mila așa și făcu, s'a aședat în mieđu de nopte pe ierbă, și rosti din trestia de trei ori: „Vino dragă, pe tine te

așteptă draga ta!“ Abia sfârși de a treia oră cu vorba și cătana pe unu cal înainte ei, și nu calu, surată, ca alți cai, ci roșu ca focul, ochii ca jarul, ca și caii de smei, ér junele nu ca alu ei, nu dăne feresce, ci cu totu schimbătu, acuză mai deschis acuză vênit la față. Mila l'a vedutu, a năpădit'o plânsul și dise: „Der cine mi te-a omoritu puilă meu?“... Junele tace mulcomu, șușcăia, apoi arată șeua. Mila vede ce vrea, vede că o chémă, apoi se urcă pe cal și ia-te, ca pe aripă, și sbură, sbură peste văi și peste deluri până n'au sosit la mare, și când colo, chiar la marginea mării, unu mormentu destrucatu. „Vedă Milo, asta-i mormentu meu!“ dise junele, și față i-se îngălbeni ca la totu mortul. „Nu mă chiea mai mult — dise — trebuie să zacă aici, aici e locul meu, ér tu, Milo, te mărîtă... ești ténără, — îți va fi greu așa!“ Apoi haid' éră susu pe cal, sboră și sboră, și... barem știu că Mila a vedutu lumea. Era mieđu nopții când au plecatu, și când s'au reintors și au sosit delu mare la grădina Milei au fostu douăspre-șe și jumătate. Călătoria, surată, și nu glumă, ca'n visu... numai ce se vedu d'odată ér singură, apoi pune-te pe plânsu, apoi plângi și plângi și te

vaită și totu așa de pe o di pe alta până s'a topit de plânsu, ér de bărbatul ei nici urmă, nici veste, a murit și pace bună!

— Der să vedă ce-mi totu dicea mie gazda Marco. Ii crepau dice, caii fără milă. S'au sfințit, surată, ape peste ape, s'au făcutu sfeștăni peste sfeștăni, s'au aprinsu ogrinji peste ogrinji, s'au cădit și s'au răsădit, ce nu s'a făcut și totu de geaba... Adă pe Caranfila... decât nu va face ea, atunci nu face nimenea... ea scie leacul la tôte, apoi unde s'a dus miia ducă-se și suta. Una de dece nu i Dumneșu scie ce. Veni Caranfila posomorită, tristă. „Am auditu, dise, bade Marco... E réu, nu e bine, der lasă pe mine, mai bine caii decâtu necurații ceia! Tu ești tare de ângeru, ângerul te păzesce, te păzesce dău, printre aripile lui nu pot străbate săgețile lor, și atunci să înțelege că o să pășcă caii... ci caută și mi adă trei vârtelnițe“, unu hârlet și incuă-mă în staul, și până n'oi bate de trei ori, se nu deschid!“ Ea intră în staul cu cele trei vârtelnițe și cu hârletul, ér gazda Marco luă drugul de fier și-l pușe ourmezișu peste ușă. Când a eșit Baba

*) lumini de cêră.

Caranfila, trei ôse de omu la ea în mână... le-a aflat sub pragu, a săpat și le-a aflat, ér osul trage la os și caii trebuie să péră de vii... așa și nu altcum... așa, dicit, că l'a ajutat ea și pe gazda Miia și pe primarul, și pe Moș-Pera grecul*), i-a ajutat dău și l'a făcutu, și d'atunci nici unu stervu la casa lor.

— Și ce face ea cu ôsele de mortu?

— Ôsele le pisază mărunt, și în fântănu cu ele, — celui micu.

— Du-te, nu mai vorbi, dóră nu face tocmai așa?

— Ba așa, da cum?!... îi aruncă să se sature, ucișă-lu crucea!

— Da, da, îți și soi Caranfila aia pe totu dracii. La ea aia ierburii de totu soiul. Îți vindecă tôte bólele, apoi cădesce, apoi descântă, aia, asta, — apoi... Dumneșu să ierte, ca și când ț-ar lua bóla cu mâna, der doctorii aștia și potica (spiteria) asta chiar dibuesce, Dumneșu să ierte, pân' te saturi de ea.

— Mai anțerțu când veniamu odată cu ea dela plivitu, așa cam pe la Sân-Georgiu, și când colo la răsucit focu, acuză albastru, acuză roșietic, apoi se sucesce se sucesce ca și când l'ar bate

*) negustorul.

foiu prin holde, mulți dintre plugarii noștri n'ar mai fi siliți să cumpere primăvera fânul cu prețu atâtu de piperațu și li-ar rămâne banii în pungă.

Ioană Georgescu.

FABULE.

1. Lupul și zăvodul.

Lupul cîc'odată 'ntelnesce-unu zăvodu
Și-i dice fărnîc și mișcatu
„Mîru-mă, fîrtate, cum nu-ți e
Singur cîtu e dîua sê stai la
Sê n'ai dî, nicî nîpțe, nicî rî-
Ci lîngă oi vecînic sê-ți mîncî
Sê n'ai tu unu prietinû, cui sê
Multe-ți nîcazurî sê-i destîi-
De-mî cerî sfatulû étâ
Ți-l arătî îndatî:
Prînde-mă de frate. Ți-oiu fi cu
Ți-oiu ajuta'n tôte dup'a mea
Povîra 'mpîrțîtî e multu mai
Unu harnîcî tovarîșu e ca și-o
Nepîțitulû cîne îi dî creșmîntû
Și se prînde frate pînă la mor-

Lupul într'o nîpțe cînd ceta
Turma decîuesce
Spre munte pornesce
Luîndu sie'și pradă după pofta sa.

Va sê dîcî, frate, bine sê grî-
Cu ce neamû de ômenî stai, sê
* * *

2. Brîscele și cocostîrcul.

Din balta de sub satû brîscele
Sê se sfîtuêscî tôte împreună
Cu moșu cocostîrculû ce-ar fi
Cîcî multe din ele, elû a pe-
Unu broscîu atuncia, latû și
In obștea broșescî cîrturarû

Astfelû le grîesce cu glasû rî-
„Vaiețele nîstre cerulû au bîțutû
Și-a lui îndurare spre noi au
Dér cerulû n'ajutî unde nu i
Clîcî tu mai întîeu de vrîi a-
Mîntuire dérâ decî vremû și
De lucru cu grabă noi sê ne
Brațele vînjîse sê ni le armîmû,
In dușmanî nîvalâ înc'acum sê
Libertatea scumpă cerulû o iu-
Sub a lui scutû tare vița nostrî-a
Êr de'n cartea sortîi altfelû
Pentru libertate veselî vomû
Inainte dérâ, eu în frunte plecû
Pe dușmanulû aprîgû la pî-
Bîne nu gîtase, cocostîrculû, étâ
Ca-o aieptare se slobode'n baltâ.
Brîscele frîcîse fugû reslețen
Celû vîțezû în frunte, cum le-a
Cîțî flecarî în lume astfelû nu
Și cînd e la fapte ei se pitulescû.

Și cînd e la fapte ei se pitulescû.
Kevary.

Țiganul și ursîica.

Anecdotî popularî.

Unu țiganû de multu odatâ, nu scîu cum
Cî trecîndu prînr'o pîdure, o ursîicî
Toctmai cînd voia sê între sê s'ascundî
Și o pîndî pe unde mersê. Ș'apoi plînu
Alergî la fug'acasî și țigancîi po-
Și la dançî, și veselî dîse: „Valeu
„De așî putea s'o prîndu mîmucî!..
„Dér blînosî ce-i!.. Din pele-i ce fru-
„Și țigancîi vr'o scurteicî și vr'o cușmî
„Țurcînescî, țuguetî,.. par'o vedû pe
După astî tîtî nîpțea s'a îchinatû și

Sê-i ajute sfînta Mercurî, cîcî spre
Ca s'o prîndî.
Dimîneța într'o clipî s'a sculatû,
Și cu saculû s'o aducî la pîdure a și
Ajungîndû la vizuinî se vîrî cu sa-
Pe ursîica s'o gîbjîescî; êr ursîica
„Nicî mai mortû
„Și nicî mai horû.
„Huștiulucû în sacû ș'acasî
„La copîi ploconû pe masî.“
Totû așî dîcea țiganulû, cînd deodatî
Cu ursîicî ce'lû prînsese ș'începu-se a
Și'lû frecî, de vai de dînsulû, cîcî pe
Audîai plîngîndu țiganulû și strîgîndû
„Valeu, sfînta mercuratî
„După capû nepeptînatî
„Fî-te a mî scîpa odatî.
„De te-ai face a mî scîpa
„Ce fugîi țî-așî arîta!..
„De m'ai prînde pîn la șatrî
„Sê-mî tragî o scîrmînatî.“
Th. D. Speranțî.

POVEȚE.

Pucî, orî cocoșu? Nu este lucru
indiferentû a scî, cum pîte omulû
sê conchîdî din esteriorulû ou-
lorû la genulû puilorû. Acêsta se
pîte face așî, cî cercetîmû cu
deamîruntulû capîtulû mai ascu-
țîtu alû ouîlorû. Fîcîndû acêsta
vomû observa, cî la unele ou-
capîtulû acesta este cu totulû ne-
tedû, pe cînd la altele este mai
multû sêu mai puțînu aspru sdrun-
țurosû; afarî de aceea, la cape-
tele sdrunțurîse ale ouîlorû pu-
temû observa și unû felû de cercû
sêu inelû mai multû sêu mai pu-
țînu marcatû. La ouîle cu cîjî
mai grîsî, cerculû acesta se pîte
vedî mai bine; la cele cu cîjî
mai subțîre însê elû nu este așî
marcatû. Din acêstî deosebîre a
capetelorû mai ascuțite ale ou-
lorû putemû conchîde la genulû
puilorû; din ouîle cu capete mai
aspre, pe carî se observî cercurî,
de obicei esû cocoșu, pe cînd din
cele cu capete mai fîne și fîrî
cercurî, esû puice. Cîjî ouîlorû,
pe carî se observî cercurî, de re-
gulî este cu multû mai grîsî,
decîtu cîjî ouîlorû cu capû ne-

tedû. E caracteristicû, cî decî
ouîle se ferbû, cercurîle disparû
mai cu totulû, așî cî abia le mai
putemû observa.
Pe basa semnelorû acestora
s'a fîcutû și probî. Unulû luî
13 ou- și le puse la clocîtu. Din-
tre acestea, 12 erau cu capulû ne-
tedû, êr unulû era cu capulû
sdrunțurosû. Se aștepta decî, ca
sê scîtî cloșca 12 puice și unû
cocoșu; de faptû însê ea a scosû
11 puice și 2 cocoșî. Va sê dîcî
numai cu unû cocoșu a scosû
cloșca mai multû, de cum era so-
cotîtu. Se pîte însê, cî nicî gre-
șela acêsta nu este a se atribui
clocîci, cî pîte numai împreju-
rîrei, cî ouîle nu vorû fi fostû
alese cu destulî luare amînte. De
altmîntrelea gîzdîele s'ar bucura,
decî din ouîle de sub o cloșcî
arû eșî și numai jumîtate puice,
êr jumîtate cocoșî, cîcî de obicei
esû cu multû mai mulți cocoșî
decîtu puice.

Norocû prostû.

Cî-cî trîia mai nainte vreme, în sa-
tulû Pîrticușî, aicî în varmegîa nîstrî
unû „maistorû“ de aceia, de carî acuma
poțî gîsi și în cele mai nevoiîse sate,
— dér pe acele vremurî încî nu — carî
de maistorî ce suntû, potû sê-șî cîrpîescî
și fierulû, decî s'a strîcatû, fîcîndu-țî
din trei potcîve rele una bunî, și-țî mai
rîmîne și de cuie.
Fetele din Pîrticușî cum veniau Sîm-
bîta dela tîrgû „dela Orașu“, cu cis-
mele cele nou-șî „pîrama“ în bîtî o țî-
neau sfîrî la maistorulû Rîpa, și-i apî-
sau în palmî cîte trei gîrașî și dou-
pîrone trase din grînda vre-unei grape
pîrîsîte, êr elû fîrî multî întrebare, cî
pentru ce tôte acestea, punea pe Cula
sê sufle cu foitulû, în vreme ce elû scor-
monia spuza, punea cîrbunîi și-i uda cu
mîtîuzulû pe paie: și cîtu se numerî
unû milionû, potcîvele erau gata, ca vîr-
sate pe calcîiu cutrei pîntuțe, pe de la-
turî, pe carî elû le prîndea cu cuie, și
fata putea merge la mîne-șî la jocî în
tîtî bunîvoia, fîrî frîcî cî o sê-i sarî
calcîiele sîrîndû.
Tatî-s'o și mamî-sa nu î dîser' lui
Rîpa „Rîpî“ pînî era la ei în casî, cîcî
pîpa, nu scîu cum, altcum îi puse nu-
mele la protocolû, dér cei ce-lû cunos-
ceau acum — și pe Rîpa îlû cunosceau
acum tôte satele din prejurû fîrî ma-
istorî, — toțî îi dîceau așî.
Spuneau cei din Pîrticușî, cî Rîpa
cînd îșî gîdîlea elû berîgata cu cîte
unû ciocanû de rachîa, și-șî venea în

cineva, era mieđul nîpțîi, suratî, și
frînda nicî cî se mișca de linîsce ce
era, êr Baba Caranfilî dîce: „încunjurî,
Perso, încunjurî, nicî grîjî sê n'ai, i-e
micî îngrîdîtura lui!.. Eu îmi facû
cruce și ea nicî grîjî n'are, m'a prînsû
de mînî și mî trage, mî trage toctmai
la focû. Nu te teme, dîce, nu scîi ce
am în stîcla aia a mea? Êr eu, ce sê
mî facû? mergû, perdutî de pîciore,
d'abia mai puteam sê mî mișcû.
— Ei, prevede ea tôte, vede ea și
prîn negurî, și prîn apî pînî'n fundulû
fîntînei... êr ochîi nu îi suntû, de pîldî
ca la noi, cî strîlucescû ca jarulû, apoi
aci'sû marî, aci'sû micî, toctmai ca și
cînd s'ar uita la îla cînd vorbesce
cu tine.
— D'apoi ce bine o mînî cu fetele
Tîtî fata îșî scîie înainte peursîtulû
ei. Una face asta, ceea face aia și tôte
numai dela Baba-Caranfilî. Dragînei,
surorî mele, îi dîse: „Îeșî la mieđulû
nîpțîi în grîdinî, apucî-te de unû parû
din gardû și dî de trei orî: Nuscuturû
gardulû, oi scuturû pîmîntulû, pîmîntulû
scuturî cerîulû, cerîulû scuturî munțîi,
și munțîi, și apele; orî dîna munțîlorû,
orî dîna apelorû sê-mî spunî draguțulû
în visû orî aievea! Șî sê veđî, la visatû
pe Pera Zvrîța, și-o fi, se va întîmplî.

— Êr Liubei cumîtrulû Vasa îi
dîse: „Despletescî pîrû, apoi în mieđulû
de nîpțe, mergî sub urloiu și dî de trei
orî: „Urloiu negru, june ôcheșu, urloiu
înfocatû, june înfocatû, cînd din urloiu
fumulû sê nîvalîescî, mie ursîtulû sê'mî
grîbîescî, în visû orî aievea! și cînd
dîcî asta, ațîțî foculû pe vatrî și te
culcî josû... și'lû vei vedî!..“ Êr ea a
fîcutû așî și l'a visatû pe Rada lui ba-
dea Lesin, și veđî, pîte cî se va și îm-
plîni.
— Ei, se pricepe ea, suratî, la tôte.
Se cînoșce Baba-Caranfilî și cu Ielele.
'Mî povestî ea, cî nu scîu cum, mergînd
la munte după ierbî a datû fîrî de veste
peste hora lorû și le-a deochîatû, și rî-
mase încremenîtî, stîtea și privea, pri-
vea cum jîcî, și jucau, dîșu, de-țî era
mai mare dragû sê prîvescî la ele, apoi
tôte în albû, apoi pîrulû desû, negru și
pînî la pîmîntû, totû fluturîndû cum
jucau, dér una din ele numai cîtu fi
dîse: „De care ierbî-țî trebeu?...“ Ierbî
Ielelorû, — rîspunse Baba-Caranfilî,
êr Ielele dau, și dau și êr dau în biata
Caranfilî, pînî ce a cîđutû pe erbî, nicî
viî, nicî mîrtî, a cîđutû și sê uitî, sê
uitî și sê rugî, le rugî cu mînîle, êr
limba i-se lipise de cerîulû gurîi și nu
putû dîce nicî cîrcû. „Îacîțî-țî acuma

ierbî!“ dîse una. „Culege, apoi cînd
vei vrî sê lecușcî, fierbe o și o dî bol-
navulî cu flîre de socu, sê bea, și decî
va fi fata, atuncî sê dîcî: „Te jurû pe
Dumneđu sfîntulû și pe Sfîntulû Ionû
vindecî-mî, apoi sê-mî fîi suratî!“ Êr
decî-i june, sê dîcî: „Te jurû pe Dum-
neđu sfîntulû și pe Sfîntulû Ionû, vin-
decî-mî, apoi sê-mî fîi sorî!“ Bîtrînîi
sê dîcî, cî sê î fîî norî, êr copîi mamî,
și le va fi de lîcû, și aievea Baba-Cara-
nfilî și acum de cîte-orî vine dela munte,
îțî zace cîte dou-șî dîle... nu-i dau ierbî,
pînî nu o batû bine... îțî vine acasî cu
totulû ruptî și obosîta.
— Soca lui Radin s'a îndrîgîtu de
Gaia lui Stocucî. Gaia nicî grîjî, astîđî
una, mîne alta... dér Soca sê crepe de
ciudî, êr Baba-Caranfilî sê-i fî dîsû odatî
în șeđîtîre: „Pe la mieđulû nîpțîi sê jocî
colo“) de trei orî în jurulû suacei“) și
dî: precum se întîrce colo în jurulû rîtei,
așî sê te întorçî Gaia Stocucî în ju-
rulû meu!“ Șî junele ajunse a fi nebunû
după ea.
— Ei dér cum, apoi atuncî de ce
n'a luat'o?
— Dîce, cî bogata aia de resfîțatî

din vale l'a mai vrîjîtu și ea după aceea
și a sbrutatî în mîrjîa ei.
— L'a vrîjîtu banîi ei! Ce cređî
suratî?
* * *
Așî au statû de vorbî suratele pînî
tîrđîu în nîpțe. Persa s'a sculatû sê
mîrgî acasî, singurî, luța însê nu o
lasî, ea vrî sê o petrecî pînî la crucîșî
de drumurî.
Au plecatû pe stradî, tîcute, și totû
pe la mijloculû drumulû.
Pe cerû luna plînî lumina. Rađele
ei lumînoșe se revîrsau pe casele scunde
și acoperite cu trestîa, pe frunzele frî-
garîlorû, pe poteca nisîpîsî, pe grîdinîle
vesele de țî-se pîrea, cî totû satulû e
îmbrîcatû în argîntû. În satû liniște
pustîa, numai îcî-colea audîai cîte o frunđî
mișcîndu-se, pe carea o gîdîlea vîntulû
ușorû de nîpțe. Pe bolta cerîului sbrîa din
cînd în cînd cîte o stea... „a scîpatû,
dîce, vr'unû robû, — ajute-i Dumneđu!
pîte cî suferî bietulû pe nedreptû...“
Înainte suacei lui gazda Moin zace
unû dulû pe pîntece, cu capulû plecatû
pe labele-i întînsê și cu ochîi prîvindû
la lunî.
Din suace cîntî greurușulû grî...
grî...; elû te adîrme cu grîurîtulû lui...
Colo însê, după suace s'aude ceva!..

*) colo=horî, se jîcî în cercû.
**) suace=mîrî de mîcinatî cu rîtî, la
care tragû caii.

duși, să lauda, că dădă nici el nu e fie-ce glăbă de om, că spusui-a lui tată-s'o, că-i povestea moșu-s'o, că aușise dela bunicu-s'o, că nisce strămoși de-ai lor, cu vr'o șapte sămînții mai înainte, fuseser' și ei ghiță de nîemneși! numai acum a cam sîrăcit, dîr totu au destulă pentru ca să nu fiă nevoiți să umble cu plecăciuni pe la ușile omenilor după bucături, și mai ales, el, Ripa, mai fiind și maistoru bun, el are pentru el destulă! cu mai multă ce să și facă! Er blaga lui Ripa și era blagă! Unu parip, dragă Dîmne, mai dehai colea ca o scîndură de copîrșu; — apoi un palat ca acela, împletit de el însuși din nuiile de alună, și de înșeși mînilor lui lipit; cu două ferestri, cîtu două funduri de olă; — er nainte palatului un coperiș de trestii, aședat, pe patru stîlpi; sub coperișu foiul și vatra pe vatră fleul, barosul, clescele și pila, cari luată tôte la olaltă dau „miheult“, er domnul miheului e Ripa, „cînuaciul“ cel de ghiță nîemneșească!

Una numai îl strica pe Ripă, că era prost, din samă afară prost. — Ci-că l'ar fi bătut nesce omeni prîndu-l pe vreme de noapte în grădina lor tîind la nesce prun ca să și facă din ei carbuni, și atîta l'au lovit peste cap cu toporiscea dela seure, că s'a prosti de totu bietul, s'a hăbăuit cu desevîrșire; abia mai soia numera pînă la dece. De-i aduceau doi omeni două rôte, unul una de car, celaltu una de plugu pentru ferecat, ori unul un feru de plugu, altu un cosor pentru tocitu, — mîne-qi cel cu róta de plugu putea lua cea de car și cel cu cosorul ferul cel de plugu, Ripa nu-i opra—er de cumva celorlalti doi nu li-se împărea de lucrul acesta, el ce să le facă, că dîr nu și-au scris numele pe sîrsamuri, să scie el care a cui e? Nici pe birul cel mic, care de atîtea-ori îi luase nicovala zalogu pentru restanța de porție, nu-l cunoscea! De-i rămăne ori de-qi rămănea el dator, ca mîne nici el nu-qi mai cerea, dîr nici tu să nu-i mai fi oerut, că nu mai soia de asta nimic, și nu mai aveai cu cine te'nțelege.

Avea însă Ripa noroc, mare noroc, ca prostia lui de mare, căci omeni l'ar fi dat cu toți dracului, de ar mai fi găsit prin prejura un alt maister, dîr nefind — Ripă avea noroc.

Ci-că la unu tîrgu de tîmna dela orașu, s'a dus și Ripă cu paripul să și-l vîndă, și nu soia cum, cum nu, că a doua qi el se întorcea acasă cu

calul în șerparu, cu palaria cea lată în mînă și cu ciutura dela pipă întorsă în gură, scuturându-și plețele ca să-i sară în laturi de pe obrazu, — veselă ca rare-ori alte dăți.

Pe drumu a ajuns pe unu român ședîndu sub o salcă cu calul său, unu cal bun și vrednic, ca patru ai lui Ripa, pe care însă Românul nu-l putea lăpăda, măcaru era lipsit arsu de ban, ca să-și plătescă dijma la stăpînul său nemeșu.

— „Unde 'ți e calul Ripă?“

— „L'am datu omule; dîr de unde mă cunoscî neico?“

— „Cum să nu te cunosc, Ripă, par'că nu totu tu'm încălți calul. Dîr cum ți-ai lăpădatu glăba?“

— „Cinco-deci de zloți ban de aramă“, rîspuse Ripă scuturându-și capul.

— „Ce vorbesc, drace? Cinco-deci de zloți pe nevoiașul tău? Eu pe-ală meu l'as fi datu pentru trei-deci și nioi dracii nu m'au întrebatu ce caută la tîrgu?“

— „Nu totu omul are noroc, hei!“ dîse Ripă și făcîndu stînga'nprejur, se duse mai departe. Românul se uită lungu în urma lui și oftîndu odată și dîndu din umeri își dîse: „Noroc prost!“

De atunci a rămasu vorba: „Noroc prost“. Când pe cine-va îl ajunge un noroc, de care n'a fostu vrednic, se mai dîce încă și în ziua de azi: „Noroc prost!“

Orăștia, 1891. — im. —

Din jurul vetrei.

Gicituri din părțile Năsăudului culese de N. M.

Butugașu rotund
Bate'n perî afund

(Căpă)

Aschiuța bradului
Blăstematu satului

(Măre)

Cînd am fostu mai mic
Șapte țeri am biruit
După ce m'am mîrit
Pămîntul l'am prăvălit,
Er decă am perit
Feciorii m'au învîrtit.

(Boul)

Mîră pîră roșu nu-i
Pătură plăcîntă nu-i

(Căpă)

În pădure nasce,
În pădure cresce,
Vine'n satu și gârbeșce.

(Măre)

Butea geme, boerii béu;

(Scrită cu pîrcel)

Rădăcină 'mpleticită
Rari voinici de o desdînă,

(Carta)

Vatra-i albă,
Sămînța neagră.

(Harta scrisă)

MULTE ȘI DE TOATE.

Somnul la femei.

Unu medicu rusescu a făcutu unu studiu asupra somnului la femei și a constatat mai întăiu de tôte, că femeile simțesc mai multă trebuință de somn, decătu bărbații. Imprejurarea, că femeile, după organismul corpului lor, sunt mai nervose decătu bărbații, le face ca să dormă mai ușor și să viseze mai adeseori. Somnul acesta ușor al femeilor de multe-ori este neplăcutu nu numai pentru femei, căci se deșteptă prea curîndu, ci câte-odată, și pentru bărbații lor, cînd se întimplă mai ales, ca aceștia să vină noptea prea tîrziu acasă. Visul femeilor este mai viu și nu se uită așa curîndu, ca la bărbați. Femeile, cari visază mult, nu se satură așa ușor de somn, ca cele ce nu visează, deorece somnul obosesc pe om și de aceea ele aprîpe cu oră ar dormi mai mult, decă ar pute, ca onle ce nu visează.

O familie numească.

Luca Negreiras Patz este om de 83 de ani; de nascere e din Galiția, o însemnată parte a vieții a petrecut-o în America, unde și-a agonisit o avere foarte frumoasă, er acum se află în oraș Barcelona din Spania. El a fost însurat de 3 ori și a întemeiat o familie constatătoare nu mai puțin, ca din 247 persoane; și anume el are: 23 de fii, dintre cari 4 sunt vîduvi, 13 însurați, er 6 sunt holteiu; apoi 30 nepoți, 47 nepote, 30 strănepoți, 45 strănepote și 72 de gineri.

Adelina Patti.

Gătul renumitei cîntărețe italiene Adelina Patti se pôte dîce, că este o mină nesecată de aur. Despre ea se știe, că de câte ori vră să cînte, își fixează remunerația, ce are s'o primescă, astfel, că numără înainte tôte tonurile, ce are să le cînte la unu concertu, și apoi prețulu cel mai mic de fă-care tonu este 19 franci. După contractul, ce l'a încheiatu însă cu impresoriul ei, i-se vine pentru fă-care tonu câte 22 de franci și 42 centime. A primitu însă Adelina Patti și de două-ori mai mari recompense, decătu acestea. Înainte de asta cu câțiva ani, cînd a cîntat în

trei curente la Parisu, a primitu de fă-care tonu 34 franci și 90 centime; cu totul ea a primitu atunci o recompensă de 45,000 franci. În piesa „Ava Maria“, de Hound, se află 110 și a primitu pentru fă-care tonu cam 42 de franci și 10 centime.

Sfîrșitul unei glume proște.

O vîduvă de țerancă din comuna Sighalmu de lângă Dobrișin primu qi-lele acestea o scrisore dela Budapesta. Ea s'a bucurat multu de această scrisore, fiind-că la Budapesta avea unu fecioru cîtană, cu numele Jancsi, și credea, că epistola este dela feciorul ei. O desfăcu repede și încep să cetescă. În loculu Bucuriei încep acum să o cuprîndă o supărare adîncă, la față îngălbeni și încep acum să tremure, cetîndu mai departe scrisorea, dete de-odată unu țipet de durere, scrisorea îi cădu din mînă, er ea se rostogoli mîrtă la pămîntu. O fetiță a ei, care încă era de față, vîdîndu lucrul acesta se spîria așa de tare, încatu din această oapeta nisce cărcei, în urma căroră peste 4 qi-le muri și ea. Nenorocita scrisore se începea cu cuvintele acestea: „Șușterulu dela compania a împușcatu în capu pe Jancsi, din causă că Jancsi a pusu călcăie strimbe la boconii regimentului“. Scriitorulu descrie apoi înmormîntarea cu cuvinte foarte naive și nesocoteite și se încroacă a mîngăia pe nenorocita vîduvă dîcîndu-i: „să nu se supere nimicu pentru fiulul său Jancsi, pentru-că lui i-a cîntat banda cîtanilor și i-a trasu hora, care-i plăcea lui mai tare; cosciugulu 'i l'au dusu cîtane îmbrăcate în paradă, er împrejurulu cosciugului mergeau generali!“

Acastă prostă scrisore nu era scrisă de nimenea. Rudeniile nenorocitei vîduve telegrafiază numai decătu la Budapesta de unde primară rîspunsulu, că Jancsi este mare și tare și că lui nu i-s'a întimplat nimic. Nenorocita scrisore se află acum la tribunalu, de unde se va înainta comada militară, deorece se crede, că scrisorea a fostu trimisă de unu consătean și prietinu al lui Jancsi, care servece ca ostașii la același regimentu și care, după cum se vede a voit să facă numai o glumă.

Puterea mașinilor.

După socotela unui om învîțat, tôte mașinile din lume dau unu lucru cam de 45 milioane de puteri de cai. Acestu lucru l'ar pută face numai unu miliardu de omeni, va să dîcă, cu multu mai mult decătu întrega poporațiune a pămîntului. Puterea acestor mașini se

colo în urziol, ca și unu plînsu de copil, da, da, chiar plînsu și încă de copil mic, acuși mai slabu, acuși mai tare... Suratele și grăbiră pașii. Nu e lucru curat...

Ce ar căuta copilul la miezulu nopții în urziol?

Se miră și dulăul, latră și el și se uită la urziol.

Aici aprîpe e și cărciuma.

În cărciumă era numai străjarul de noapte pe care l'a apucat somnul și moția cu capul plecatu lângă sticla glă.

Iuța strigă pe străjaru.

— „Bade-Novo, bade Novo!“

— „Hai, cine-i?“ s'auđi din lăuntru.

— „Ieși numai afară! Noi suntemu, Iuța Ciuturașeva și Persa Troilajina.“

Ușa se deschide, er străjarul din pragul uși mirându-se:

— „Cine naiba vă aduse aici acum pe nevreme?“

— „Bade Novo nu face vorbă multă, ci haide să ne petrec“, dîse Iuța, — „să ne petrec, căci auđi colo... acolo-cela... după suace, în urziol.“

— „Da nu vorbi!“

— „Da, da, după suace... strigă ca unu copil mic... auđi-lu?“

— „Hm... hm... asta-a... audu... ce o

fi ore?... asta, dîr nu e lucru curat...“

— „Apoi en strigă-lu și pe cumetru Vesa și pe Miloș alu lui, ei sunt omeni tari și sdravenți... cu ei s'ar pută... s'ar cădă să se mîntue satulu de... așa dîr...“

Străjarulu bate la ferestra cumetrului Vesa:

— „Cumetre Veso, cumetre Veso!“

— „Hoi?“ se aude din casă

— „Chemă-lu și pe Miloș și ieșiți afară... nu e bine.“

Cumetrulu Vesa luă cu sine furca de fieru, er Miloș cîsa și eșiră afară.

Din urziol sberă cela, sberă neconținut de țe-se ridică perii 'n capu.

...În urziol... la suace... în miez de noapte... copil.

Da, copil n'abi grijă! Acela nu e copil... Acela 'i el... ucidă-lu crucea.

Cumetrulu Vesa apucă înainte, Miloș după el, er străjarulu la spatele lor.

În urziol aievea... s'a prefăcut în în copil micuț — în cămășuț roșă, cu o căpiță roșă în capu, ochii ca doi carbuni roși și la rașele lunel străluceau de țe-se părea că s'au două lumini... și nu sta în picioare, ci culcatu pe spate cu picioarele ridicate în sus, er cu mînile dădea în tôte părțile, dădea din mîn

și din picioare și sbiera, sbiera, er dinții mărungi și albi, albi ca de argintu...“

— „Elu e, elu e, — dăți navală!“ s'auđi deodată, și cumetrulu Vesa „pu“ ou furca în capu.

Micuțulu se întinse și tăcu.

Norul acoperi luna și lumina arginție dispăr de pretutîndu.

Micuțulu zace nemișcatu în urziol.

Din casa lui gazda Moin iese unu prohod. Înainte merge preotulu trist și după el două fetițe ducă cosciugulu.

Mama merge după cosciugă vîietîndu-se, plîngîndu-se și smulgîndu-și pîrulu de durere.

Alătura cu ea merge Baba-Caranfila, căci dîr ea trebuie să le afle tôte, trebuie să ispitescă cum și ce-i?

— „O, eu nefericita!“ se tînguesce mama. „Să-mi omore copilulu de viu, draguțulu meu copil!“

— „Dîr cum, rogu-te, cum a ajunsu copilulu în urziol?“ întrebă Baba-Caranfila.

— „Aséră amu întinsu scutecele pe ierbă sub pom și cum amu venit obosită dela câmpu m'am culcatu cu copilulu pe ierbă, și mă cuprînsu unu somn, și amu adormit ca mîrtă. Copilulu s'a tirăit, bagséma, s'a tirăit pînă în ur-

ziol. Abia pe la ivirea qiorilor, cînd am tresăritu din somn, vîdu, că nu-i copilulu, și cînd colo află copilulu plin de sânge în urziol.“

— „Pentru asta numai ele... ele își de vină... l'au înșelat la ele în colo și acuma etă...“

A auđit și satulu, ce dîce Baba-Caranfila, a auđit și dîse: Pe copilulu gazdei Moin l'au omorit Elele...

L'au omorit Elele, și nu altcum...

Așa dîce Baba-Caranfila.

Cumetrulu Vasa s'a predat a treia qi singuru județului. Conștiința sufletului îl mustră și nu-și mai afla stare și odihnă.

După-ce a robit a venit acasă, dîr în veci n'a mai fostu omul acela, care era mai înainte, nu Dîmne fereșce. Înaintea ochilor i-se infățișa neconținut sîngele nevinovatului copil, nu avea stare, nu avea odihnă, și blăstema cîsul cînd s'a luat după vorbele unor femei cu credințe deșerte, ca suratele Babei Caranfila.

Și cumetrulu Vasa și suratele și-au deschis ochii, dîr acuma era tîrziu. Mîrtea micuțului copil le apăsa greu inima, — și ce e mai greu decătu pîcătulu născutu din credința deșertă?

Din sîrbesce, de Valmag.

Impartit după state astfel: Statele uoite din America nordică 7 1/2, Anglia 7, Germania 4 1/2, Franca 3 și Austria 1 1/2 milioane de puteri de cai.

Cel mai adencu lacu din lume.

Din lume este lacul Baikal din Siberia. Suprafata lui e de 900 de miluri pstrate; adencimea, dela 4000—4500 de urme, astfel ca contine aproape atata apa catu lacul superioru. Suprafata-i esre la 1350 urme d'asupra nivelului marei.

Laoulu Major are o adencime de 3000 de urme; lacul de Como aproape 2000; lacul Constanței 1000.

Din diarul unu musicalu.

Unu musicalu si-a insemnatu in diar urmatoarele intemplantu de peste di: „După ce astă noapte am dormit „dolce“, m'am sculat „allegro ma non troppo“, m'am imbracatu „poco a poco“ și „allegretto“ am intratu in odaia de mancar, unde am sositu chiar la „tempo“ și chiar când nevasta-mea imparti „andante grazioso“ cafeaua. Am intreat-o „con sentimento“ cum a durmitu? Ea privi „expressivo“ la mine cu ochii ei cei negri și cu frumoasa ei voce de „flageolet“ imi multumi de intrebare. Numai decatu batu cineva la usa „pianissimo“ mai apoi „piano“ și in sfersitu „crescendo“. Servitorea deschise usa și intrandu „maestoso“ unu barbatu, mă intrebă „con tutta forte“ decă pte vorbi cu mine? „Ritardando“ m'am sculat dela masă, și mergendu „adagio“ spre elu, recunoscu pe fostul meu croitoru. Densulu mi-a cerutu la inceputu „rallensando“ mai apoi „strigendo“ să-i răfuiescu datoria. Eu la acesta devenii „furioso“ și i-am declarat „resoluto“ că nu am bani, după aceea l'am impinsu „con strepito“ pe „scala“ in josu.

Soenă sangerosă.

In menageria de pe Place de la nation din Parisu, s'a intemplat o scenă sangerosă. Unu lucratoru s'a rămasitu cu mai multu tovarasi de ai sei pe o litra de vinu, ca elu va netezi coma leului celui mai mare din menageria. Nenoroiculu abia isi viri mana printre zabrelele coliviei, când bestia imbucă mana rupandu-i o cu totul. La strigatul de durere, celu scose sermanul omu, alerga imblanzitorulu de animale, căruia după multă trudă i succese să-lu scotă din ghiarele leului.

Sciri comerciale.

Budapesta, 4 Aprilie. Deși navigatiunea pe Dunare s'a deschisu deja de 14 zile, totusi nu se resimte nici o schimbare insemnată a comericiului cu produse. Tergulu de manufacturi încă e slabu din cauza recei neinterupte. Număraru destulu, etalonulu pentru efecte prima 3 3/8—3 3/4 %.

Cereale. In pietele din afara, totă septemana a fostu tendentă fermă in urcare. In New-York s'a urcatu făina cu 5, grăul cu 2 centi, in Londra grăul cu 1 1/2—2 siling. In Berlin grăul a incheiatu 1 3/4 mărei mai susu; in Franca făina s'a urcatu 1/2 francu.

In B.-Pesta prețulu grăului a variatu incheiandu cu 15—20 cr. mai susu ca inainte cu 8 zile. Mișcarea septemanală cam 110,000 m. metriche. — Sécara a fostu cerutu la inceputu. Orzu, ofertă slabă. De aceea și prețurile au câștigatu 10 cr. — Porumbu au lipsitu totă septemana. Prețulu urcatu. Ovésu la inceputu tergu slabu, mai târziu fermu.

Coloniale. Tergu liniștitu. Zaharulu noteză: rafinat 33.50, 33 fl., cubu 34, 33.75 fl. 100 kilogr.; Cafeneua are tendentă fermă: Ceylonu 203, 191 fl., Moco 190, 182 fl. — Piperulu 90 fl., șafranulu 60 fl.

Victualie. Oue au intratu multe, de aceea prețulu au datu îndereptu. S'au vëndutu 48—49 la 1 fl., lada de 1440 debucați cu 28—29 fl. — Galife. prețurile s'au menținutu. Gâsce tăiate nu mai vinu de locu la tergu; grase vii s'au

plătitu cu 6, 6.50 fl., neingrășate cu 3.40, 3.80 fl.; pui 1.20, 1.60 fl.; curci 5, 5.50 fl. — tôte cu părechea. — Untulu prețu bunu, 80—85 pentru măncări 90—100 florini de mész, pr. 100 kilograme. — Cartofi galbini 3, 3.40 fl., 100 klgr.

Păstăiose. Tendentă plăcută. Mișcare restrinsă. Fasolea mare noteză 7.50, 8 fl., mazerea 11, 12.50 fl., hrișca 7.50, 7.75 fl.

Merea ungerescă strcurat 30 — 31 fl.

Cera, in piață lipsă. Nominalu 134 — 135 fl.

Tergulu de lână forte neinsemnatu. Raportele dinafara sunt atatu de nefavorabile, încatu nu potu schimba situația posomorită dela noi.

Prețulu peiloru a remasu neschimbatu.

Din pei uscate s'au espedatu câteva partii de vaci și boiu către Serbia și Transilvania. Din cauza timpului nefavoritoru, provisiune puțină. Noteză: boi ungeresci grei 72—74 fl. ușori 66—68 vaci 66—70 fl., pitlingi 75—85 fl., Kneip 110—115 fl. — tôte 100 kilogr.

Pei lucrate. Tergu slabu. Cumpărătoru puținu.

Trageri la sorți.

Losuri de stat 1854. 1 Aprilie ser. 267 309 311 423 481 500 565 579 584 717 810 861 902 1130 1148 1192 1130 1148 1194 1300 1334 1409 1449 1522 1669 1678 1705 1707 1767 1768 1803 1839 1860 1980 2011 2076 2119 2194 2209 2271 2352 2527 2533 2584 2678 2786 2928 2954 3382 3420 3609 3704 3769 3798 3915 3922 3962 3983 3996.

Comuna Viena. Ser. 461 491 925 1007 1051 1352 1473 1740 1881 2041 2082 2130 2573. Tragerea următoare 1 Iulie.

Losuri Rudolf. Ser. 61 212 253 895 921 1065 1073 1125 1232 1383 1474 1580 1723 1871 1989 2229 2294 2323 2398 2417 2559 2572 2645 2763 3024 3082 3195 3310 3412 3520 3615 3628 3646 3790 3890 3958 3999. Câștigulu celu mai micu 12 fl. Tragerea următoare 1 Octomvrie.

Regulare Tisei. Ser. 261 419 424 757 865 1054 1247 1461 1482 1570 1706 1924 2078 2231 2328 2954 3183 3271 3367 3883 4085 4097 4145 4205 4344.

Milano din 1866 a 10 lire. 16 Martie ser. 477 481 953 1305 2363 2464 3106 3109 3406 3656 3940 4525 4785 5027 5077 5816 6005 6089 6207 6389 6579 6692 6712 7285 7376.

Calendarul săptămânii are 30 zile. Table with columns for months (Aprilie, Mai, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Noiembrie, Decembrie) and days of the week, listing various religious and public holidays.

Cursul pieței Brașov. din 11 Aprilie st. n. 1891. Table with columns for various goods (Banconote românești, Argintu românesc, Napoleon-d'ori, Lire turcesci, Imperial, Galbini, Seris. fonc. „Albina“, Ruble rusești, Mărci germane, Discontulu) and their respective prices.

Bursa demărfuri din Budapesta dela 8 Apr. n 1891.

Table of commodity prices in Budapest, listing items like grain (Grâu Bănățesc, Grâu dela Tisa, etc.) and their prices per 100 kilograms.

Table of exchange rates (Cursul) for various products (Produse div.) and currencies, including gold, silver, and various banknotes.

Tergulu de rimători din Steinbruch. La 5 Aprilie n. starea rimătorilor a fostu de 120.233 capete, la 6 Aprilie au intratu 688 capete și au esitu 783 rămânendu la 6 Aprilie unu număr de 120.123 capete. — Se noteză: marfa ungerescă veche, grea dela 45 până la 45 1/2 cr. marfa ungerescă tineră grea dela 46 cr. până la 47 1/2 cr., de mijlocu dela 45 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. — ușoru dela 45 1/2 cr. până la 47 cr. — Marfa țărănescă grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 45 1/2 cr. până la 47 cr. ușoru dela 45 1/2 cr. până la 47 cr. — Marfa de România de Băkonu grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoru dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocu dela — cr. până la — cr. Marfa sârbescă grea dela 46—47 cr. transito, mijlocu grea dela 46—47 cr. transito, ușoru dela 45 1/2—46 cr. Porci ingrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., ingrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., ingrășați cu ghință dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Cursul losurilor private din 31 Mart.

Table of private exchange rates for various banks and currencies, including Basileia, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunare, Insbruck, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Table of exchange rates from the Vienna stock exchange, listing items like gold (Benta de aur), silver (Benta de hartiă), and various banknotes.

Dintre tôte organele, caru compun corpulu omenescu, cele mai importante sunt fără indoială stomaculu și canalulu intestinellor. De aceea este consulu, ca la cea mai mică bolnăvire a acestor organe să aibă fiă-cine unu medicamentu la îndemână, care după o scurtă întrebunțare se delature bôla. Unu asemenea medicamentu probatuu este de decenii in totă Austro-Ungaria, cunoscutulu și plăcutulu „Balsam de viață alu lui Dr. Rosa“ din farmacia lui B. Fragner in Praga și de căpătatuu in tôte farmaciile mai mari.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu interimalu: Gregoriu Maior.

Advertisement for IOANU SĂBĂDEANU, a shoemaker and furrier. The ad includes the text 'Stai! Ce este aici? Încălțăminte aproape de gēba! Unde? In stabilimentul de ghețe și palarii alu lui IOANU SĂBĂDEANU, Brașov, Strada Căldărarilor, 10 nou, 485 vechiu. Rară ocaziune de cumpărare și vëndare.' It also lists various types of shoes and boots available for sale.

Rohseidene Bastkleider
fl. 10.50 per Robe und bessere
 und bessere Qualitäten
 versendet porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt
G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zü-**
rich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

Un ténér român,

care a învățat neguțătoria și
 are cunoștința limbei române,
 maghiare și germane, ar dori să
 fiă aplicat la o prăvălie mixtă
 mai mare. Pentru informațiuni
 mai detaliate a se adresa la
 Administrațiunea „Gazetei Transil-

vaniei“.
 559,3-2

Un ténér

absolvent al școlilor comerciale
 din Brașov, Român de naștere,
 dorește a primi un post corés-
 pondent în România. Ofertele
 eventuale să se adreseze la admi-
 nistrația „Gazetei Transilvaniei“ în
 Brașov.

561,3-2

Se recomandă onor. Dómme ca
 mósă conscientiosă

LOUISE LINZ născ. **ZAMINER**
 cu diploma din Viena

locuesce deocamdată în spitalul
 orașenesc.

6-6

O singură încercare va convinge pe fiă-care, că

este în adevăr cel mai escelent în contra insectelor,
 fiindcă — nu mai e un alt doilea mijloc ca acesta — cu o putere și o iuțelă de
 necredut stêrpesce cu totul „ori-ce“ insecte.

Cea mai bună întrebuințare se face prin împoșcare cu un „Zacherlin-Sparer“ suprapus.

Nu trebuie să se confunde Zacherlinul cu obicnuitul praf de insecte, fiindcă Zacher-
 linul este o specialitate proprie, care nu există nicăiri, decât în

sticle pecetluite cu numele I. ZACHERL.

Cine cere așadéră Zacherlin, și va căpeta în loc de acesta un praf în cutii de carton,
 acela de bună sémă va fi înșelat. — Veritabil

Se află de vëndare în **Brașov** la Domnii:

I. L. & A. Hesshaimer.
 Heinrich Zintz.
 Dimitrie Eremia Nepoții.
 Emill Porr.
 Karl Harth
 Karl Irk
 Franz Kellemen, farmacia.

Iulius Müller
 Karl Schuster
 Teutsch & Tartler
 N. Grädinar
 Ed. Kugler, farmacia
 Karl Töpfner
 Iulius Hornung, farmacia.

Emil Jekelius, farmacia
 I. Roth, farmacia.
 Heinrich G. Obert, farmacia.
 Ioh. Lerchenfeld
 Samuel Mark.

In **Făgăraș** la Domnii:

Rich. Gleim, farmacia

I. Iarosch
 Heinrich Schul

Gr. Schenk
 Ios. Hammer.

In **Cohalnu** la Domnii Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidts Erben.
 In **Sereia** „ „ F. Schnell.

Mai departe se află depozite de „Zacherlin“ veritabile în tote locurile acolo, unde se află afișate placate.

Ajutor și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și efice pentru mântinerea sănătății, curățirea su-
 curilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja
 pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă-
 măditore se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire
 cărei de stomach, lipsa de apétit, rigăele, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc.
 In urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un sigur și dovedit
 medicament de casă populară.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atent, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's
 Lebens-Balsam, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este
 învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Le-
 bens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în
 limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădute cu alăturata
 marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se pôte procura numai în
 Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
 Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din **Brașov**, precum și tote farmaciile mai mari din mo-
 narchia Austro-ungară au depozite din acest balsam de vietă.

Tot de acolo se pôte avea:

Alfia de casă universală de Praga

(Frager Universal-Hausalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut
 în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acésta se 'ntrebuințază cu succes sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea lap-
 telui și întărirea țitelor cu ocașiunea întărcării copilului, la abscese, ulcere, pustule
 cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni la degete, la întă-
 rituri, umflături, tumorea glandulelor limfatiche, lipome etc. — Tôte inflamațiunile,
 umflături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri însă, unde s'a
 format deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiére à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De orice alfia de casă universală de Praga se imităză
 foarte desu, facu pe fiecare atent, ca singur numai la mine
 se preparază după receta originală. Acésta este numai
 atunci veritabilă, decă cutiérele din metal galbinu, în cari
 se pune, sunt înfășurate în hârtia roșă pe care s'află tipărită în 9 limbi explicați-
 unea cum se se întrebuințeze. împachetate și în cartone vinete — cari sunt provă-
 dute cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament
 pentru vindecarea auđului greu si spre redobândirea auđului perdut. 1 Flacon 1 fl.
 324,26—24

Turnătoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROUL CENTRALU: VI., Kúlső vácz-út 1696/99, BIROUL IN ORASU ȘI DEPOSITULU VI., Podmaniczky-utca 14,

Recomandă escelent construatele

Garnituri de treierat cu aburu și cu vârtej (Göpel),

precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsle

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri Rayol patent.,

Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui
 Schlick și pluguri Vidats pentru o brazdă,
 unelte pentru lucrarea pământului, grape și
 spărgători de bulgări.

584,24—6

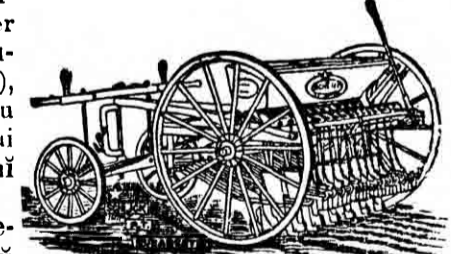
Mașini de semănat în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'află în depozit mori pen-
 tru curățitul cerealelor (sistem Baker
 și Vidats), mașini pentru prepararea nu-
 trețului, batóze de porumb (cucuruz),
 mori pentru uruit, mori de uruială cu
 putere de aburu „Hungaria“ patent. lui
 Jokáy, mori de măcinat și instalațiuni
 pentru mori de ulei.

Mașini originale americane de sece-
 rat și legatú snopii, mașini de cositú
 érba, cai ferate pentru câmpu etc.

Prețurile cele mai estine. — Condițiuni favorabile pentru plată.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Viena 1873. Medalia pentru merit. Budapesta 1885. Dipl. de onóre. Esseg 1889. Dipl. de onóre. N.-Palanka 1887. Med. de anr. Dipl. de onóre Londra 1878.

Iosif Csik

c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varu-hydraulic
 in BEOCSIN.

Biroul-Central și depozitul: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,**
 recomandă onor. d-ni didari și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni,
 proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publicu
 doritoru de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varu hydraulic,

cari se liferază totdeuna în calitate escelentă. — Prețuri curente și infor-
 mațiuni se trimitu la cerere punctualu.

581,88—14

Paris 1876 med. de bronz.

Keskesmet 1872 med. de argint.

Nensatz 1875 med. de aur

Szeged 1878 med. p. merit

Triestu 1883 med. de aur